

OKLADA PRIJE SMRTI

G. F. Unger

OKLADA PRIJE SMRTI

G. F. UNGER: OKLADA PRIJE SMRTI
Naslov originala: CIMARRON-JOHNNY
Copyright: Zauberkreis Verlag, Rastatt
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Boren Rašpica
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Svatko kad-tad učini grešku. To se odnosilo i na svim mastima premazanog momka kakav je bio Cimarron Johnny.

Dan je bio vruć a zrak prašnjav. Rijeka do koje je bio dojahao proširila se u jezerce. U sredini je bio pješčani otočić a bistra voda doimala se primamljivo svježom.

Sada mu je već postalo neugodno hladno – u njoj je predugo čučao. Veliku je grešku učinio onoga časa kad je na obali odložio odjeću, čak i revolver, kako bi u vodi koja ga je neodoljivo mamila mogao zaplivati.

Tada je došao jahač, zapravo – djevojka.

Johnny je zbog nje tako dugo čučao u hladnoj vodi.

Jahačica je zaustavila konja na obali i u sedlu se namjestila u ugodniji položaj. Strpljivo je čekala, a to se prilično oteglo. Nije puštala s očiju Johnnyja, kojemu je vidjela samo glavu.

Johnny je nakon nekog vremena prozborio:

– Gospodo, ako možda ne znate... ja sam gol!

– Znam – reče ona i, premda mu je bilo sve hladnije, mo-

rao je priznati da joj je glas melodiozan, taman i malo grlen, ali neobično ugodan. Sasvim joj je pristajao. Sjajna je, pomislio je Johnny kad ju je bio ugledao.

Sada ga je njezina prisutnost počela smetati. Ni njezin pristao stas ni ugodan glas nisu ga mogli ugrijati. Počeo je cvokotati zubima.

– Hej – rekao je – ako znate da sam gol, zašto ne odete da mogu izići. Sav sam promrzao. Ako odmah ne odjašete, izići ću...

Ona klimne.

– Onda će vam biti još hladnije! Uskoro će zanoćiti, a do grada je više od dvadeset milja. Možda ćete se trkom malo zagrijati.

– Oh... ako se odjenem, neće mi biti tako hladno!

– U tome je grmu zec! – naruga se djevojka. – Nećete se moći odjenuti jer ću vam pokupiti odijelo i odvesti konja. – Nastavila je nakon kraće stanke. – Putem sam razmišljala kako da vas kaznim. Ni u snu nisam mogla očekivati da ćete mi posao toliko olakšati. Nego, najprije da otklonimo svaku

neizvjesnost! Vi ste Cimarron Johnny, zar ne?

— Ja sam Johnny Lane — odgovori čovjek u vodi i zacvokota zubima. — Da, poznat sam i kao Cimarron Johnny! Ali što sve to znači?

Ona se prezirno osmijehne i pokaže niz sjajnih zubi. Doimala se ponosno i samouvjereno.

— A ja sam Liz Bannon. U Deadwoodu ste mi brata operušali do kože! — izusti ona ljutito. — Saznala sam da ste mi brata, Gila Bannona, najprije opili kako biste mu u igri lakše uzeli sav novac. Nagovorili ste ga čak da igra za hlače...

— Pružio sam toj budali priliku — požuri se Johnny da objasni. — Ali je i hlače izgubio. Ja...

— Otac ga je poslao u Deadwood da proda malo stado — prekine ga oštro djevojka. — On je taj svoj prvi samostalni zadatak gotovo izvršio i sve bi zacijelo dobro završilo da nije vama pao u šake! Naveli ste ga na kartanje i služeći se trikovima odnijeli mu novac, konja... i hlače. Sve sam to, na žalost, saznala prekasno. Naime, i ja sam u to vrijeme bila u gradu pa mi je preostalo samo da pođem vašim tragom, gospodine. I sada ću vam učiniti upravo ono što ste vi učinili mojem bratu.

Nakon tih riječi djevojka okrene konja, povuče Laneova ždrijepca za uzdu i odjaše.

O jabuci na selu visilo je Johnnyjevo odijelo, čizme i opasač s koltom.

— Vi... crnokosa vještice... to ne smijete učiniti! Zar ćete me tako gola ostaviti u divljini?

Ona se zaustavi i dobaci mu preko ramena:

— Vi i ne znate što ste sve

uradili, kartašu! Bratu je kod oca pro...

Prekine se usred rečenice, ljutito trgne uzdu i odjaše.

Cimarron Johnny još je nekoliko sekunda nepomično čučao u vodi.

Učinilo mu se da je htjela reći: bratu je kod oca propala posljednja prilika. Tako nekako, u to je bio siguran.

Srdito je opsovao i počeo izlaziti iz vode. Bio je gol kao od majke rođen. Pri posljednjoj svjetlosti večernjeg rumenila moglo se vidjeti da je njegovo izvanredno razvijeno tijelo pomodrililo od studeni. Johnny je bio visok metar osamdeset a težak oko devedeset kilograma.

Stresao se poput psa i pomislio: a što sada?

Zatim se u mislima prenese u salun gdje im se jučer u pokeru pridružio obijestan, već pripit mladić.

Naposljetku su ostala samo njih dvojica, Gil Bannon i Johnny. Da, dao mu je dobru lekciju, djelomično i zbog toga što je saznao da je riječ o sinu bogata rančera.

Operušao ga je do kože. Momak je naposljetku izgubio i hlače, a i to je bio dio pouke. Johnny pri kartanju nije varao. Riskirao je baš kao i Bannon.

Poslije ga je mladićeva sestra slijedila i dostigla. Morao je priznati da se namjerio na snalažljivu djevojku, iskusnu jahačicu.

Tada mu sine da se i njezin brat, pošto se otrijeznio, zacijelo osjećao slično: gol, jadan, ogorčen i bijesan, bez pravog odgovora na pitanje što bi, zapravo, trebalo poduzeti.

Do grada je bilo dvadesetak milja. Valjalo je krenuti, i to bez okolišanja.

A zatim? Što goli stranac može očekivati u gradu – muškarac bez konja i oružja, bez ičeg na sebi?

– Kad je uhvatim... – zaškruta Johnny bijesno. – Tada ću...

Ne, zapravo nije znao što će s njom uraditi kad je uhvati.

– Do đavola, takvo mi se što nikada nije dogodilo! – zaurla u noć i u obližnjem grmlju uplaši ptičurinu koja odleti kriješteći. Kriještanje ga podsjeti na podrugljiv hihot.

Hodao je i hodao, satima, ostavljajući za sobom milju za miljom. Bio je izdržljiv poput Apaša iz arizonske pustinje.

Ali na neravnoj prašnjavoj cesti bilo je kamenja, a na rubu i trnja, pa su mu noge uskoro bile izranjavane.

– Naprašit ću je po turu da nekoliko dana neće moći sjesti! – zaprijeti Johnny bijesno.

Prešavši desetak milja, ugleda svjetlo koje je zacijelo pripadalo nekoj farmi ili ranču, možda i kolibi kojeg doseljenika.

Otečene noge bile su okrvavljene na nekoliko mjesta. Sa ceste je puteljkom odšepesao prema svjetlu. Uskoro je ugledao farmu. Oko kuće za stanovanje bile su gospodarske zgrade: ambar, staja, šupe i koral. Bio je tu i ograđeni voćnjak i povrt-njak.

Johnny pažljivo promotri zemljište ispred sebe i u širokom luku zaputi se prema ambaru. Ovako gol nije smio pokušati na vrata glavne zgrade, a u ambarima se uvijek lako moglo naći kakvo staro radno odijelo.

Nije se razočarao. Već nakon desetak minuta, na sebi je imao pokrpanu košulju i nekakve iz-

lizane stare hlače. Izranjavane noge uvukao je u istrošene čizme veće dva broja.

Već nakon nekoliko koraka bilo mu je jasno da u tim čizma-ma neće moći hodati. Brzo se izuje i bosonog se zaputi prema pojilu pokraj koral. Sjedne na ogradu i noge gurne u vodu. Osjetivši veliko olakšanje, u vodi je dugo hladio noge. U kući je još bilo upaljeno svjetlo. U tamnom kutu dvorišta, ograđena stajom i ambarom, nazirali su se konji. Jedva ih je čuo, ali je pretpostavljao da je riječ o osedlanim konjima.

A to je moglo značiti samo jedno: u kući su bili posjetio-ci.

Johnny se još nije mogao odlučiti da pođe prema vratima i pokuca. Iz ambara je bio uzeo staru odjeću i sada je bio zabrinut hoće li oni u kući pokazati za to razumijevanje. Možda je ipak trebalo da gol pokuca na vrata. Ako bi mu otvorila žena...

Do đavola, opsuje, uvijek se u nečem pogriješi! Nikad se ne može svemu udovoljiti.

Odjednom začuje tih topot. Jahači!

Postupio je instinktivno. Kad je po zvuku osjetio da su jahači tako blizu da bi ga mogli opaziti, šćućuri se iza pojila.

Jahači su se zaustavili vrlo blizu i on je u prvi mah pomislio da su ga ugledali. Već htjede ustati i javiti im se kako njegovo skrivanje iza pojila ne bi objasnili pogrešno, ali se predomisli.

Ne, nisu ga opazili.

Bila su četvorica. Jedan progovori osorno:

– Naprijed, Sturges! Počinjemo! Odigraj ulogu koje si se prihvatio. I ne brini se! Mi te

odavde štitimo puškama. Ne može ti se ništa dogoditi. Odayde možemo pucati u kuću kroz vrata i kroz prozore. Glavno da svoj posao obaviš kako valja!

— Aha — promumlja Sturges i kimne glavom.

Polako je-pojahao preko dvorišta do kućnih vrata. Pred njima zaustavi konja i poviče:

— Hej, Wellmane! Frank Wellman! Izidete da porazgovaramo!

Tek nakon pola minute netko odškrine a zatim i otvori vrata. Iz kuće izide stasit čovjek a za njim još nekoliko muškaraca.

Silujete su im se jasno odražavale na svjetlosti koja je dopirala iz kuće. Jahača kojega je netko nazvao Sturges, udaljenog od njih samo nekoliko metara, svjetlo je obasjavalo sprijeda. Krupan je čovjek sjedio na vrancu s bijelim nožnim zglavcima. Velik šešir »stetson« sa šiljatim vrškom zasjenjivao je dio lica, ispod kojeg se svjetlucala gusta siva brada.

Čovjek je grubo rekao na teksaskom narječju:

— Wellmane, upozorio sam vas što ću uraditi ako u ovaj kraj dovedete ovce. Je li tako?

Zavladala je tišina bremenita opasnošću. Vranac se uzvrpoljio i počeo poigravati.

Tada se netko ogłosi:

— Nosite se do davola, Jime Banone! Vi mi nećete određivati hoću li ovce...

Tu se prekine.

Sturges, kojega je čovjek pred vratima nazvao Jimom Bannonom, odjednom trgne revolver. Uradio je to brzo i spretno, kao revolveraš. Odmah je opalio.

Istodobno je naglo povukao uzde, okrenuo vranca i odjurio u noć.

Ljudi pred kućom su se razbježali. Neki su se bacili u zaklon a oni bliži vratima zamakli u kuću. Dvojica su pripucala, ali je već bilo prekasno.

Jahači koji su sve to promatrali nedaleko od Johnnija Lanea okrenuli su konje, polako odjahali i uskoro se također izgubili u noći.

Johnny je još neko vrijeme čučao iza pojila vireći prema kući.

Čovjek kojega je izazivač nazvao Wellmanom nepomično je ležao na zemlji. Činilo se da je mrtav.

Vrata se ponovo odškrinu. Kroz njih proviri jedna žena i, uvjerivši se da je dvorište prazno, izide, pride čovjeku na zemlji, klekne i nadnese se nad njim. Muškarci koji su bili potražili zaklon okruže je u bespomoćnom muku.

Odjednom jedan od njih prane:

— To je bilo ubojstvo! Svi ste vidjeli što se dogodilo. To je bio Jim Bannon. Pucao je na neaoružana čovjeka. Svi možete posvjedočiti da...

Johnny Lane više nije slušao. Shvatio je što se dogodilo. Sve je bilo tako jednostavno.

Muškarci oko žene bili su farmeri i doseljenici. Jedan od njih, Frank Wellman, dotjerao je u ovaj kraj ovce ne mareći za posljedice na koje ga je upozorio nekakav Jim Bannon. Sada je taj isti Bannon ispunio prijetnju: došao je i ustrijelio Wellmana!

To nije bilo teško shvatiti. Ali Johnnija su zabrinule druge, neobjašnjive pojedinosti.

Sjetio se kako je jedan od trojice jahača bradatog izazivača nazvao – Sturges!

Bannon? Ime je Johnnyju bilo poznato. U Deadwoodu se kartao s Gilom Bannonom, čija ga je sestra poslije ostavila u hladnoj vodi, zbog čega se sada i morao kriti.

Johnny zaključio kako nije vrijeme da ga trati razmišljanjem. Brigu je valjalo posvetiti nezavidnu položaju u kojem se bio zatekao.

Kako da nastavi put bez čarapa? Noge su mu bile izranjene od duga pješaćenja, a čizme koje je našao u ambaru prevelike. Bez čarapa se nije usudio na put. Što da radi? Bilo mu je jasno da odavde mora što prije otići. Bio je svjedokom kad je nekakav Sturges ustrijelio nenaoružana farmera, a svi su smatrali da je to bilo djelo bogatog rančera Jima Bannona.

Nametala su se dva rješenja: ili su postojala obojica, i Sturges i Bannon, međusobno neobično slični – ili je riječ o jednoj osobi.

Johnny Lane potrebe glavom. Što ga se sve to zapravo tiče? Ima on prečeg posla: kako da se ponovo dokopa svog konja, revolvera i novca što ga je imao u džepu.

Kad je odlazio iz Deadwooda, imao je dovoljno za nekoliko idućih tjedana, pa i mjeseci – sve dok ga ona šašava djevojka nije iznenadila na rijeci i doslovce opljačkala.

Koraćao je polako i oprezno pazeći gdje staje. Nakon jedne milje, posluži ga sreća.

Zaustavi se i osluhne. Slijeva je dopiralo sve glasnije kotrljanje kotača. Uskoro na putu koji

je slijeva izbijao na cestu kojom je koraćao, ugleda natkritu dvokolicu, vozilo kakvim se obično služe liječnici ili članovi imućnijih obitelji kad se udvoje hoće provozati imanjem ili odvesti u grad.

Kad su se kola primakla, ugledao je vozača. Čovjek je glavu spustio na grudi i drijemao. Konj je vjerojatno znao put do kuće.

Kad su kola promakla desetak metara od njega, Johnny se iskrade iz grmlja iza kojeg je vrebao. Na mareći za bol u nogama, potrči za dvokolicom i vješto uskoči na mjesto otraga, predviđeno za prtljagu.

Kotači su tandrkali po neravnom putu a usnuli vozač bi od vremena do vremena glasno zahrkao. Konj bi mu odgovorio rzanjem, čovjek bi se načas probudio i pospano promrmljao:

– Dobro, Lizzi, dobro... I sama znaš put! Pusti da stari doktor malo odspava. Zar to nisam zaslužio? Daltonovi su dobili dvojke a ja sam dobroj May pomogao. Nije bilo lako, Lizzi! Zašto da malo ne dremucnem? Sama znaš do kuće, zar ne?

Johnny se masmiješ. Saznao je sve štoga je zanimalo. Kolima je kako-tako upravljao stari liječnik koji se vraćao iz posjeta porodilji. Zacijelo ga je presretli otac nagovorio da trgne koju više.

Pa ako je kljuse već znalo svoj put, zašto da starac malo ne odspava? Johnny je morao vraški paziti da ne padne s prtljažnika. Čvrsto se držao za dva kožnata remena. Tako je izdržao sedam milja, a onda slijeva ugleda žmirkava svjetla gradića. Ponoć je već odavno bila

prošla, ali u gradu je zacijelo još živo.

Johnny je bio gladan poput vuka nakon duge zimske mećave. Oprezno skoči s kola kako bi ostatak puta prevalio pješke.

Ali gdje da čovjek u njegovu položaju potraži hranu?

II

Pred stajom za iznajmljivanje visio je fenjer i bacao slabašno svjetlo preko dvorišta sve do velike kapije.

Johnny se zaustavi, priljubi uz ogradu i nabora čelo. Je li djevojka možda njegova konja odvela u staju, sa svim stvarima na njemu? Namršteno odmahne glavom. Zacijelo nije!

Ipak pokuša provjeriti i ždrijepca dozvati zviždukom. Nakon četvrt minute ponovi pokušaj. Da je ždrijebac bio u staji, odazvao bi mu se rzanjem.

Johnny uzdahne i odšepesa dalje. Iza ugla gotovo se sudari s visokim muškarcem koji ga oštro upita:

– Jeste li to vi zviždali?

Johnny promotri suhonjava mladića. Bio je nešto viši od njege i odjeven u kaubojsku odjeću. Na prsima je nosio šerifsku zvijezdu a o bedru nisko obješen kolt. Doimao se opušteno, možda i suviše, a to Johnnyju nije promaklo.

Takve momke nije volio. To su obično umišljeni kicoši koji misle da su neprestano na pozornici i da im je dodijeljena uloga sveznalice.

– Da – odvratiti Johnny – ja sam zviždao. Tražim svoga konja.

Šerif ga promotri pažljivo, koliko je to pri slaboj svjetlosti bilo moguće.

– Ja ću te zatvoriti, skitnice! zareži odjednom. – Takvi kao ti nikada nisu imali konja. Na goreg odrpanca nisam dosad naišao! Odakle dolaziš? Kako se zoveš?

To je upitao oštro, a u sivim mu se očima nazirao oprez.

– Johnny Lane, gospodine. Imam svjedoka da mi je dvadesetak milja odavde ukraden konj dok sam se kupao.

Šerif izvine obrve.

– Dok si se kupao!?

– I zbog toga sam se zviždukom htio uvjeriti je li moj konj možda u staji...

Prekine ga dolazak grupe jahača. Između njih u grad su se dokotrljala kola.

Jedan jahač dojaše do nogostupa, sagne se i, ne mareći za Johnnyja, obrati se šerifu:

– Sada ćete nešto morati poduzeti, šerife!

Čovjek sa zvijezdom na grudima namršteno pogleda prema kolima sluteći najgore.

– Što se dogodilo?

– Jim Bannon dozvao je Franka Wellmana pred kuću. Frank je izišao nenaoružan, i mi ostali za njim. Bannon je sjedio usred dvorišta na svom crnom konju. Povukao je kolt i ustrijelio Franka. – Čovjek pokaže na pratioce. – Vidjeli smo svi svojim očima!

– Je li Wellman mrtav? – upita šerif natmureno.

– Teško je ranjen i malo je vjerojatno da će se izvući. – Zatim se jahač ponovo okrene onima oko kola. – Hej, dodite ovamo i ispričajte što se dogodilo! Tada vam, šerife, neće preostati drugo nego da Jima Bannona uhapsite. Ili se možda, varam?

Jahač se zapilji u mladića vrebajući kako će predstavnik

zakona reagirati. Johnny je po odjeći, konju i čovjekovu držanju zaključio da je riječ o farmeru, a ne uzgajaču stoke.

— Zaputili smo se liječniku. Kola smo napunili slamom i na nju položili ranjenika. Možda mu se ipak još može pomoći? Dodite, šerife!

Jahač mahne vozaču kola i povorka nastavi put. Farmer im se pridruži na začelju. Nakon stotinjak metara, zaustavili su se pred jednom kućom.

— Trista mu... — tiho opsuje šerif.

Na Johnnija je sasvim bio zaboravio. Morile su ga teže brige. Nije imao ni vremena ni volje da svoju moć ispoljuje na običnoj vucibatini. Ljutito je zavrteo glavom i pošao prema liječnikovoj kući.

Kamo sada? zamisli se Johnny.

U želucu mu je krčalo od gladi, a u staroj, iznošenoj odjeći nije se osjećao nimalo ugodno. Zacijelo ju je čovjek kojemu je pripadala odijevao samo kad je čistio staju ili po oranici raznosio gnojivo.

Odjednom mu padne na pamet da te stvari zapravo pripadaju ranjenom Franku Wellmanu i odmah se zabrine. Je li to tko već opazio?

Nešto mora poduzeti, odmah!

Pogled mu se zaustavi na salunu na drugoj strani ulice. Možda je jedini u gradu, pomisli. Prilično je velik.

Na trijemu se na lakom povjetarcu njihala svjetiljka. Osvjetljavala je ploču na kojoj su uz natpis bila naslikana tri zvona. Moglo se pročitati: »Salun kod tri zvona«.

Za motku pred trijemom bili su privezani konji. Nedaleko su bila i dvojica laka kola.

A to je značilo da je u salunu još bilo gostiju.

Johnny prijede ulicu, popne se na trijem i proviri kroz dvo-krilna pomična vrata.

Gostiju je bilo za šankom, a u kutu je kartaško društvo igralo poker. Na drugoj je strani bio podij na kojem je, napušten i zaboravljen, bio pianino.

Johnny Lane gurne vrata i uđe.

Na sebi je osjetio poglede desetak pari radoznalih očiju. Zacijelo su već bili saznali da je u grad dovezen ranjenik pa su u prvi mah pomislili da će odridošlice saznati novosti.

A na vratima su ugledali skitnicu.

On je doista bio slika i prilika beskućnika. Čovjek za šankom, tamnopot poput Indijanca, promatrao ga je sumnjičavo. Johnny u njemu odmah prepozna iskusna čovjeka koji je prošao kroz sito i rešet, mnogo vremena proveo za šankom i kartaškim stolom. Po odjeći je ocijenio da to nije namještenik, nego vjerojatno vlasnik saluna.

Johnny polako pride šanku i zagleda se tamnopotom čovjeku u lice osjećajući na potiljku poglede ljudi u salunu. Čak su i oni za kartaškim stolom načas prekinuli igru.

— Imate li za mene kakav posao? — upita Johnny. — Ostao sam bez prebite pare. — Zatim pokaže prema stolu na kojem je bilo pripremljenog jela koje bi gostioničari obično besplatno stavili na raspolaganje gladnim gostima kako bi ih naveli na još veću potrošnju pića. — Smijem li malo zagristi...

Zbunjeno se prekine usred rečenice. Nije bio navikao da prosjači. Ipak je radije učinio i to nego da hranu pokuša ukrasti. Ako se pokaže da su prema skitnicama nemilosrdni, morat će krasti, pa što bude!

Čovjek ga je i dalje mjerio pažljivim pogledom. Načas je oči zaustavio na Johnnyjevoj zakrpanoj košulji. Bila je izbljedjele plave boje i zaudarala na znoj. Gostioničarevu pažnju posebno je privukla zakrpa na ramenu od dobrog, novog materijala.

— Nije mi potrebna nova radna snaga — naposljetku se oglasi čovjek za šankom. Izgovorio je to polako i glas mu je bio ravnodušan. — Ali poslužite se hranom!

Johnny kimne u znak zahvalnosti i zaputi se prema kutu. Tamo je, kao u većini saluna, bio stol s dvije-tri vrste komadića pečena mesa, kuhana jaja i kruh. Dok je pohlepno žvakao prve zalogaje, krajičkom oka je opazio da ga ljudi u salunu i dalje radoznalo promatraju.

— Hej, Claytone! — poviče netko iz kartaškog društva. — Upitaj skitnicu svira li možda klavir. Nitko ga već tjednima ne svira, a ja sam poželio da čujem koju dobru pjesmicu. Uz glazbu sam sretnije ruke u pokeru. Kad god netko svira, u igri me posluži sreća. I onda dok je još Pete Scott bio živ, pa i prije nego što je Windy Laramie morao pod ledinu. Upitaj ga, Charly!

Johnny se lecne već pri prvoj rečenici, ali je i dalje mirno žvakao hranu ne okrećući se. Prepoznao je glas, ali to ničim nije odao. Bio je to isti onaj čovjek koji je pred Wellmanovom kućom zapovjedio bradonji sa

»stetson«-šeširom: »Naprijed, Sturges, počinjemo! Odigraj ulogu koje si se prihvatio!«

Da, čovjek je upravo to rekao pred Wellmanovom kućom.

Johnny se malo okrene i iskoša ga pogleda. Bio je jedan od četvorice za kartaškim stolom. Odmah je kartaša ocijenio kao okorjela momka s kakvima se često susretao i poznavao ih u dušu.

Zatim svrne pogled prema vlasniku saluna.

— Znam svirati na klaviru — reče otirući laktom usta. — Možda bi upravo to bio posao za mene?

Charly Clayton ga je promatrao u nedoumici. Zatim pokaže na Johnnyjevu košulju:

— Odakle vam to?

— Ah! — osmijehne se Johnny. — Pokupio sam putem! Netko ju je zacijelo odbacio. A budući da sam bio gol — reče Johnny osmijehujući se i dalje zbunjeno — dobro mi je došla da nešto navučem.

U salunu je nastao tajac. Ljudi su izmijenili začudene poglede.

— Zašto ste, do vraga, bili golli? — ponovo mu se za leđima oglasi poznati glas. Johnny se okrene i pogled mu se sretne sa sivim očima čovjeka koji je glas bio prepoznao.

Pogleda redom i druge kartaše. I to su bili iskusni, tvrdokorni momci s kojima je valjalo izbjegavati svađu ako to ikako bude moguće.

— Kupao sam se u rijeci — pokuša objasniti Johnny — a stvari sam objesio na jabuku na sedlu. Konj mi se nečega preplašio i otkasao. Vjerojatno ću ga naći.

Zatim se ponovo okrene Charlyju Claytonu s pitanjem u očima. Gostioničar klimne pokazuje prstom pianino i reče:

— Nudim vam hranu i stan, te dolar na noć, dakako — ako znate svirati!

Johnny se polako zaputi prema podiju i sjedne za pianino. Pidigne poklopac i u nekoliko akorda iskuša požutjele tipke, te počne svirati kao da cijelog života ništa drugo nije radio.

U salunu je nastao žagor odobravanja. Charly mu nakon prve melodije donese veliku čašu piva te se načas zaustavi pokraj njega ne skidajući pogleda s Johnnyjevih vještih prstiju. Ruke su mu bile dugačke i snažne a široke šake odavale su pokretljivost i čvrstinu. Čovjeku Claytonova kova ništa od toga nije promaklo.

— Kako se ono zovete? — upita gostioničar kad je Johnny završio melodiju.

— Lane, Johnny Lane. Zar vam već nisam rekao? — Zatim odmahne rukom. — Što, zapravo, znače imena! Mogao sam se predstaviti kao Bill Miller ili Jim Smith, zar ne?

— Svakako — složi se vlasnik saluna i osmijehne.

Zatim se vrati za šank, pripali cigaru zirkajući prema kartaškom stolu razgovarajući s ljudima nalakćenim na sjajnu limenu ploču. Kad bi god pogledao prema podiju na kojem je svirao Johnny, licem bi mu brzo prošao izraz duboke koncentracije — kao da se nečega pokušava sjetiti.

Nakon vesele pjesmice u ritmu koračnice, Johnny ustane, malo protegne leđa i zaputi se prema stolu sa zakuskom. Onih

nekoliko zalogaja prije sviranja nije ga zasitilo.

Zatim obrati pažnju na pokeraše. Za stolom su sjedila šesteroica. Trojica su sa Sturgesom vjerojatno bila pred Wellmanovom kućom.

Ali ni jedan od njih nije bio Sturges. Ni jedan nije imao bradu niti je bio odjeven onako kako bi ga Jim Wellman i njegovi prijatelji zamijenili za Jima Bannona.

Jedan od njih odjednom žestoko opsuje. Bio je to onaj kojemu je sviranje na klaviru navodno donosilo sreću u igri.

— Do đavola! — žestio se kartaš. — Čim klavir zamukne, ja gubim bez obzira na izvrsne karte u rukama. Hej, ti crvenokosi! Zašto si prestao? Sviraj dalje!

Johnny nije bilo do svade s opasnim momcima. Neprilika je i bez njih imao dovoljno. Zato se poslušno vrati na podij i završi. Charly mu nakon nekog vremena donese drugu čašu piva i dok je Johnny svirao leđima okrenut kartaškom stolu, reče mu:

— To su Al i Ringo Halleran te Bil Pikes. Ako ne uradite što od vas zatraže, zapast ćete u nepriliku!

— A drugi kartaši? — zanimao se svirač prebireći po tipkama.

Clayton ga je pažljivo motrio sa strane.

— Onaj sa crvenim licem je Will Harris, najbogatiji čovjek u gradu. Vlasnik trgovine, hotela, konjušnice, prijevoznog poduzeća i Društva za iskorištavanje zemljišta. Posuđuje i novac. Harris je najutjecajniji čovjek u gradu, u to nema sumnje!

— Kako ga služi karta?

– Loše. Al Halleran mu je odnio mnogo novca. Možda ste mu sviranjem doista donijeli sreću. Što se sve ne događa na tom svijetu!

Posljednje riječi zazvučale su ironično i dvosmisleno.

– Hej, Charly! – poviče netko sa šanka i gostioničar se požuri da usluži žedna gosta.

Premda je već bilo vrlo kasno i uskoro je trebalo svanuti, u salun je ušlo još nekoliko ljudi. Po odjeći i grubim čizmama lako se moglo zaključiti da su farmeri. U salunu je bilo i nekoliko mještana. I njih se lako prepoznavalo po odjeći. Neki su se odjenuli na brzinu a neki su došli u papučama. Željni novosti nisu izdržali u krevetima.

Johnny na žalost nije mogao mnogo razumjeti od onoga o čemu se razgovaralo za šankom. Pianino je bio suviše bučan. Ali kad bi god između dvije melodije malo zastao, mogao je po odlomcima razgovora zaključiti da je Frank Wellman u liječnikovoj kući i da će do sva- nuća vjerojatno izdahnuti. Svi su Jima Bannona smatrali odgovornim za njegovo ubojstvo. Živo se raspravljalo i o tome što će šerif Jesse Lee-uraditi. Svi su bili jednodušni da će rančera morati uhapsiti. Ma koliko Bannon još bio moćan, ovaj put, kad je riječ o mučkom ubojstvu, neće proći nekažnjen.

Johnny nijednom nije čuo da itko spominje Sturgesa. Dok je svirao i razmišljao, osjeti kako ga obuzima umor. Bila je to već druga noć zaredom kako nije spavao. K tome još jednodnevno jahanje i hodanje po kamenitoj cesti...

Noge su ga boljеле. Poželio ih je oprati i rane posipati pra-

škom. Kako bi se rado izvalio na slamu u ambaru ili staji! Ali sada je morao svirati jer je nekakav opasni revolveraš umislio da mu svirka donosi sreću u kartanju.

Charly mu nije rekao imena preostale dvojice kartaša. Možda su to bili nevažni ljudi, ili putnici u prolazu koje ni on nije poznavao.

Odjednom se zanjíšu vrata i na njima se pojavi šerif Jesse Lee. Pride šanku i naruči viski.

Otpije gutljaj i čašu odloži na šank. Zatim nestrpljivo prstima zabubnja po metalnoj ploči te brzo ispije ostatak pića.

Naglo se okrene i smrknuta lica poviče:

– Tišina!

Johnny je to jedva dočekaao. Okrenuo se i pogledao šerifa i ljude za šankom. U salunu je prestao žagor. Svi su se okrenuli prema Leeju, čak su se i pokeraši zainteresirali jer se činilo da će im šerif reći nešto važno.

Očekivanja im se nisu izjalovila.

– Mrtav je... Frank Wellman je mrtav. Sâm je prije smrti izjavio, a potvrdili su i drugi koji su prisustvovali ubojstvu, da je pred njegovu kuću dojahao Jim Bannon, dozvao ga i ustrijelio. – Šerif prijede pogledom uokolo i nastavi: – Ja u to ne vjerujem!

– Kako, do davola? – ogłosi se čovjek u farmerskoj odjeći.
– Vidio sam svojim očima!

Jesse Lee ga presiječe pogledom.

– Bannon nije budala da se uvali u takvu glupost.

Suhonjavi farmer pride mu korak bliže. Pogled mu je bio užaren.

– Vidio sam ga na desetak metara. Svi smo ga vidjeli. Možemo se zakleti!

Oni pokraj šanka potvrdili su njegove riječi kimanjem i mrmljanjem.

U salunu nastade tajac. Uto se s pokeraškog stola oštro oglasi Al Halleran:

– No, Jesse, sada ćeš ga morati uhapsiti, zar ne? I podići optužnicu za ubojstvo. Što još zapravo čekaš?

Zatim šakom tresne po stolu i okrene se sulgračima.

– Igrajmo dalje, momci! Nas se sve to ne tiče. To je obračun između stočarskog kralja i farmera koji su ovamo dotjerali stada ovaca – i ovoga gospodina koji u gradu zastupa zakon! Nas se to ne tiče. Igrajmo dalje! A ti za klavirom, zašto ne sviraš? Tko ti je dopustio da prestaneš?

– Jedan je čovjek upravo izdahnuo – odgovori Johnny otegnuto. – Ne priliči se...

Al Halleran se naceri, ali u tome nije bilo nimalo ljubaznosti. Stisnuo je oči i prijeteci zarežao:

– Svagdje na svijetu umiru ljudi, pa ipak se svira. Nastavi! Što još čekaš, do đavola? Počni već jednom!

Johnny je uložio mnogo napore da se obuzda. U situaciji u kakvoj se obreo valjalo je izbjegavati neprilike.

Drskom revolverašu najradije bi otkresao u brk neka se nosi do đavola, ali to nije uradio, nego se okrenuo klaviru i udario početni akord meksikanske pjesmice.

Preko ramena pogledao je prema šerifu. Jesse Lee iskapio je drugu čašicu, naglo se okrenuo i izišao.

Za njim je pošla većina prisutnih, među njima svi farmeri i doseljenici. U salunu su osim gostioničara i Johnnyja za klavirom ostali samo pokeraši.

Johnny nije mjesecima svirao na klaviru, i to je ubrzo osjetio na prstima. Nisu mu bili gipki kao nekad, a sve su se jače osjećale i posljedice nedavnih napora i neprospavanih noći.

– Zasviraj nešto veselije, skitnico! – povikao je Al Halleran kad se Johnny htio malo odmoriti. – Noćas ću gospodina Harrisu očerupati do kože. Uz glazbu se ne mogu potužiti na sreću. Ako tako nastavim, morat će gospodin Harris u igru uložiti trgovinu ili štogod drugo. Nije li tako, Harrisu?

– Nije! – odreže suho igrač zdesna. – Kad mi bude dosta, jednostavno ću prestati. Budući da ja gubim, to mogu uraditi kad mi se god svidi. Zar ne, Hallerane?

Posljednje su riječi bile izgovorene oštro i Johnny je utišao sviranje kako bi čuo odgovor, ali bez uspjeha.

– Koliko će to još potrajati? – pomisli zdvojno.

Osjećao je kako ga napušta snaga. Neće više dugo izdržati.

Charly mu donese još jednu čašu piva i šapne:

– Al Halleran provede za pokerskim stolom po cijelu noć, idući dan i još jednu noć. I uvijek mu netko mora svirati. Zbog toga se nijedan svirač dugo ne zadrži. Momak je sebi uvirtio u glavu da mu svirka donosi sreću. Noćas je Harrisu odnio najmanje dvije tisuće dolara. A Harris je opasan momak, čeličnih živaca! I u pokeru, kao, uostalom, i u životu, upušta se u bitku na duge staze. Budite

spremni da za klavirom provedete još mnogo sati!

Johnny odmahne glavom.

– Jednostavno ne mogu – procijedi Johnny a u pogledu mu zaiskri. – I neću!

– Tada ćete upasti u nevolju – opomene ga gostioničar. – Al Halleran, njegov brat Ringo, a pogotovu Bill Pikes opasni su momci s kojima nije preporučljivo zametati kavgu, osim ako u njih već nemate uperenu sačmaricu.

Charly se zatim vrati na svoje mjesto iza šanka i mirno se prihvati brisanja čaša. A Johnny je svirao i svirao...

Kroz prozore i vrata, koja su dosizala do ramena, već je ulazilo jutarnje sivilo i izmiješalo se sa žućkastim sjajem svjetiljaka.

Svi su drugi gosti već odavno bili otišli. Samo je kartaško društvo ostalo za pokerskim stolom, a po njihovu držanju bilo je malo izgleda da će se uskoro razići.

Charly je sjedio iza šanka. Od vremena do vremena zavirio bi u novine ili kartašima na njihov zahtjev odnio piće i cigare. I njemu je zacijelo svega bilo dosta i najradije bi kartaše otpremio kućama, zatvorio salun i otišao u krevet. Ali poznavajući napržice za kartaškim stolom, odustao je od bilo kakva pokušaja.

Već je svanulo, a kad je ujutro došao barmen da ga zamijeni za šankom, Charly je i dalje ostao u salunu.

Katkad bi zabrinuto svrnuo pogled prema Johnnyju koji je neumorno svirao melodiju za melodijom. Glava bi mu od vremena do vremena klonula na prsa od umora i pospanosti i to

se odmah odrazilo u polaganijem ritmu.

Kad bi god u kratkoj stanci zadrijemao, iz drijemeža bi ga trgnuo oštar Halleranov glas:

– Hej, sviraj dalje!

III

Već je izišlo sunce i jutarnjim kosim zrakama obasajlo gradić, kad su igrači odlučili načas prekinuti igru i nešto pojesti. I Johnny je dobio zajutrak. Još nije sve pojeo kad ga Al Halleran, kojemu se očito žurilo da se igra nastavi, miješajući karte upozori:

– Zaigraj, skitnico!

Johnny je nepomično sjedio na svom stolcu na okretanje. Zatim se na njemu obrne i zapilji u kartaša. Procijenio ga je otrprve: pripalo je onoj vrsti koja je sebi uvijek svojatala posebna prava ili u glavu uvertjela fiksnu ideju. Al Halleran zacijelo je bio surov i nemilosrdan prema svakome tko bi mu se ispriječio na putu ili mu ne bi htio udovoljiti zahtjevu. Vjerojatno je još kao dječak zlostavljao i mučio vršnjake.

Johnny je odlučio da se suprotstavi. Prevršilo je svaku mjeru i premda je htio izbjeći neprilike, kartaševa drskost navela ga je da kaže – ne!

– Gospodine, više neću svirati – reče mirno. – Prestajem. Ako hoćete slušati glazbu na ovom klaviru, morat ćete se strpjeti do večeras.

Zatim se okrene zajedno sa stolcem i bučno spusti poklopac na tipke.

Za pokerskim stolom načas su prekinuli igru. Al Halleran u čudu podiže obrve. Zatim se okrene bratu.

– Ringo, idi i uvjeri ga da nastavi svirati! Podi, Ringo!

Johnny se okrene prema kartašima i ugleda mladega brata kako ušaje i polako prilazi podiju. Ringo je bio tri-četiri godine mladi od Ala. Doimao se drsko i samopouzđano. Na usnama mu je titrao podrugljiv osmijeh.

– Skitnico, ako odmah ne nastaviš svirati, udesit ću te da ćeš biti manji od makova zrna!

Johnny pogleda prema šanku. Charly i njegov pipničar mirno su brisali čaše, kao da ih se to ne tiče.

U Johnnyjevu pogledu bljesne prezir, i Charlyju to vjerojatno nije promaklo. Čaša koju je stavljao na šank prevrće se i razbije. Nitko nije na obratio pažnju na sveket.

Ringo se već popeo na podij i raskoračio pred Johnnyjem.

– No, hoćeš li?

– Neću! – odbrusi Johnny i polako ustane.

Vješto je blokirao napadačevu lijevu ruku, pokretom glave udesno izbjegao udarac i Ringa istodobno ljevicom tresnuo u rebra. Bio je to kratak, točan i strelovit udarac koji je teško bilo pratiti pogledom.

Ringu klecnu koljena i on se sruši s podija. Pao je na leđa i odmah se otkotrljao u stranu vadeći kolt.

Ali Johnny je bio brži. Udaracem noge izbio mu je kolt iz ruke. Ringo mu se baci u noge i sruši ga na pod. Zajedno su se otkotrljali do zida gdje se Johnny oslobodi protivnikova stiska i skoči na noge.

I Ringo je već bio spreman na skok, brz poput mačke, ali je Johnny bio brži. U pokretima mu se nije osjećao umor. Una-

toč naporima kojima je u protekla dva dana bio izložen, njegova snaga i iskustvo došli su do punog izražaja u toj opasnoj situaciji u kojoj se zatekao.

Premda je Ringo Halleran bio opasan protivnik i nekoliko kila teži, Johnny ga je slijeva i zdesna obasuo nizom dobro odmjerenih udaraca.

Izazivač je odletio, u padu srušio nekoliko stolaca i tresnuo na pod.

U salunu je zavladao muk.

– To si dobro uradio, skitnico! – prozbori Al Halleran nakon duge šutnje. – Doista dobro! Izvanredno za umorna čovjeka! Ali na tvoju nesreću, Ringo ima velikog brata. A to sam ja!

Johnny ga dočeka spreman. Znao je da ga čeka još teža borba i još opasniji protivnik.

Al Halleran se borio drukčije. Na umu mu je bilo samo jedno: da uništi protivnika. Njemu nije bilo do javnog nastupa, važan mu je bio samo rezultat.

Znao je sve trikove, vješto je izbjegavao udarce, pustio je Johnnyja da se, zamahom, zatekura pokraj njega u prazno, zatim ga je snažnim udarcem koljena udario u bedro. Johnny posrćući sruši stol i dva stolca te tresne na pod.

Al Halleran gurne u stranu sve što mu se našlo na putu kako bi što prije prišao protivniku. Pri tome nije nepotrebno izgubio ni sekundu, ali se do tada i Johnny već oporavio od udarca i osovio na noge.

Halleran se ponovo pokuša poslužiti trikom, ali je Johnny ovaj put bio oprezniji.

Reagirao je munjevito. Kad ga je protivnik htio dohvatiti nogom, on je zgrabi i snažno

podigne uvis. Al se sruši na Ringa upravo u trenutku kad se ovaj pridizao.

Johnny se zabrine da će ga sada napasti obojica. U takav rizik nije se smio upustiti. Brzo dohvati naslon stolca i zamahne.

Sa dva dobro odmjerena udarca sredio je najprije starijeg a zatim i mladeg brata. Ona ih je, onako onesviještene, jednog po jednog odvuкао na trijem.

Polako se vratio u salun.

Ugledao je Charlyja kako s kratkom sačmaricom u ruci drži na oku kartaše.

Jedan od njih ustane. Bio je neodređene dobi, mršav i blijed. Sitne sive oči ljutito su mu svjetlucale. Johnnyju nije promaklo da je nosio dva revolvera.

— Ne miješajte se, Pikes! — zaprijeti mu gostioničar.

— Nije mi ni nakraj pameti — procijedi revolveraš bezbojnim glasom koji je odgovarao njegovu izgledu. — To je bio privatni obračun braće Halleran. Slutio sam da ovaj Johnny Lane neće htjeti svirati onoliko koliko Al od njega bude zahtijevao. Odvest ću onu dvojicu iz grada.

Pokupio je novac koji je pripadao Alu i Ringu, s poda podigao njihove koltove i uputio se prema vratima.

Još se jednom okrene i zapita osmjehujući se kiselo:

— Vi ste Cimarron Johnny, zar ne?

Johnny je malo oklijevao.

— Da, zovu me i tako.

Revolveraš se naceri.

— A dobri stari Al vas je smatrao skitnicom!

Kad je izišao, u salunu je nastupila načas potpuna tišina, kao znak napetosti i opasnosti.

Bill Pikes bio je opasniji od braće Halleran.

Johnny se okrene Charlyju Claytonu i reče:

— Žao mi je...

— Nije važno! — odmahne gostioničar rukom. Zatim pokaže naviše. — Na kraju hodnika slijeva naći ćete sobičak u kojem se možete valjano ispavati, Cimarrone Johnny. Što čekate? Jedva stojite na nogama!

Johnny se zaputi stepeništem jedva podižući noge. U borbi je bio istrošio i posljednji atom snage.

Penjao se u tišini, nesvjestan pogleda koji su ga pratili.

Kad je zamakao za ugao hodnika na katu, Will Harris ustane i pride šanku.

— Taj Cimarron Johnny vraški je momak!

— Slažem se — reče gostioničar i zagleda se sugovorniku u oči. — Radit će za mene. Samo za mene, upamtite!

Harris ne odgovori ništa. Dugo su se tako gledali. Bio je to svojevrstan razgovor bez riječi, koji su razumjela samo njih dvojica.

Zatim se Harris naglo okrene i izide.

Šanku pridu i preostala dva kartaša.

— Ja sam rančer iz Kansasa — reče brkati dugajlija. — Čuo sam za Cimarrona Johnnyja. Zna ga svako dijete od Chisholm Traila u Teksasu do Dodge Cityja ili Abilene. Kako su ga braća Halleran mogla zamijeniti za skitnicu?

IV

Johnny je spavao do podneva. Kad se probudio, trebalo mu je prilično dugo da se rasani i

sjeti svega što je protekle noći bio doživio.

Sjedne na krevet, pogled svrne u stranu i uvjeri se da u sobičku nije sam.

U kutu pokraj prozora sjedio je Charly Clayton i mirno ga promatrao.

Preko stola bila je prebačena odjeća.

Mršavi se gostioničar smješкао simpatično. Pokaže na odjeću i promrmlja:

— Donio sam vam nešto da se presvučete, Johnny Lane. Ne bi bilo zgodno da i dalje lunjate uokolo u iznošenoj odjeći pokojnog Franka Wellmana. Odmah sam je prepoznao po zakrpi na ramenu. Kao što ste rekli, konj vam je pobjegao dok ste se kupali. Možda vam ga je netko ukrao! Zatim ste goli pješke došli do Wellmanove farme i u ambaru vjerojatno našli te prnje. — U očima mu bljesne. — Možda ste bili prisutni kad je Jim Bannon izmamio iz kuće Wellmana i ustrijelio ga? Siguran sam da je to Frankova košulja. Imao ju je na sebi kad je nedavno gospodi Donavan dovezao tovar stajskog gnoja. Mogao bi se još tkogod sjetiti te zakrpe.

Nakon tih riječi umukne.

Johnny je također šutio smišljajući najbolji odgovor. Odluči da ga izbjegne protupitanjem:

— Kad ste se uvjerali da sam sredio braću Halleran, sačmaricom ste zaprijetili Billu Pikesu da se ne miješa. Zašto?

Gostioničar se ponovno osmijehne a njegovo inače bezizražajno lice malo živne.

— Iz jednostavnog razloga: hoću vas imati na svojoj strani!

— prizna Charly Clayton bez okolišanja. — Zanima me što se,

zapravo, dogodilo u Wellmanovu dvorištu. Osim toga, nudim vam posao — za sto dolara mjesečno, stan i hranu.

Johnny je šutio zagledavši se u jednu točku na zidu.

Charly Clayton pogleda kroz prozor na ulicu. Nešto ga je očito zainteresiralo.

— Johnny, dodite! Dolazi Jim Bannon. Je li to čovjek kojega ste jučer vidjeli pred Wellmanovom kućom?

Johnny namršetno zavrti glavom.

— Zar sam vam rekao da sam jučer bio na tome mjestu? Košulju sam mogao naći negdje na polju, na kakvom strašilu... ili sam se na Wellmanovu ranču mogao zateći kad se tamo ništa značajno nije događalo.

Dok je govorio, polako ustane s ležaja i pride prozoru.

Ondae se mogao vidjeti veliki dio ulice. Kuće i nogostup od dasaka bili su prilično istrošeni. I šerifov ured i zatvor vidjeli su se, iako su bili udaljeni osamdesetak metara, između brijačnice i trgovine konjskom opremom.

Pred šerifovim je uredom snažan bradonja naglo zaustavio lijepa vranca s bijelim nožnim zglavcima. Jahač je u svakoj pojedinosti bio nalik čovjeku kojega je Johnny prošle noći ugledao, obasjana sjajem svjetiljke, u dvorištu Franka Wellmana, čovjeku kojega je netko iz njegove pratnje nazvao Sturges a u kojem su Wellmanovi prijatelji, svjedoci nemila događaja, bez izuzetka prepoznali velikog rančera Jima Bannona.

— Je li to Jim Bannon, otac Gila i Liz? — upita Johnny mirno.

— Da, to je on! Slična mu nećete naći. Poznajete li ga, Johnny?

Johnny klimne nakon kratka oklijevanja.

— Vidio sam ga jučer na Wellmanovoj farmi. Imao je isti šešir, isti kaput i jahao je istog velikog mršavog vranca s bijelim mrljama na nogama.

Clayton se zagleda kroz prozor i zakluma glavom.

— Jesse Lee će ga vjerojatno zatvoriti. A kad se to dogodi, i u gradu i u cijelom kraju izbit će pakao.

— Zašto? — zainteresira se Johnny. Izgovorio je to kao protiv volje, kao da zazire od stvari koje ga se zapravo ne tiču.

— Bannon ima mnogo neprijatelja — promrmlja Charly Clayton. — Prijatelja, zapravo, i nema. Ako ga sada Jesse strpa u ćeliju, neprijatelji ga se više neće bojati. Svjedoci će posvjedočiti da je počinio mučko ubojstvo i njemu je odzvonilo. Sve je samo pitanje vremena. Ako to Jesseu ne pode za rukom, poslat će po saveznog šerifa iz okružnog središta. Ako ni on ništa ne postigne, guverner će poslati rendžere. Pred svjedocima je ubio nenaoružana čovjeka kojemu je i prije prijetio ako u naš kraj dovede ovce. I vi ste bili prisutni, Johnny! Je li zaista bilo onako kako su događaj opisali farmeri?

— Da.

Šuteći su promatrali kako bradati rančer ulazi u ured.

Posvuda je bilo znatiželjnika koji nisu htjeli propustiti zanimljiv prizor. Okupili su se u grupice i raspravljali. Nestrpljivo su pogledavali prema vratima nagađajući tko će se na nji-

ma pojaviti: Jim Bannon ili šerif?

Sve je bilo riješeno već nakon pet minuta: na vratima se pojavio jedan čovjek.

Jesse Lee pode prema stalku za puške, uzme sačmaricu i skloni se iza vrata.

Kad je Jim Bannon ušao, on mu cijev prisloni na leđa.

— Ne mičite se, Bannone!

Glas mu je bio preoštar, gotovo kričav. Po tome se moglo naslutiti da je mladi šerif nervozan i napet, a to je moglo biti opasno. Ako se nade u opasnosti, neće se mnogo ustručavati da povuče obarač.

Jim Bannon se polako okreće. Imao je glavu kakvu bi kipar mogao samo poželjeti za model. Muževno lice oštih crta kao da je bilo isklesano iz tamna drva. Na njemu su bile oštre, malo koso položene oči, siva brada, kukast nos i dugačak ožiljak preko čela i obraza.

Ožiljak je licu dao još suroviji, muževniji izraz.

Bannon se netremice zagleda u mladoga šerifa.

— Zar si poludio, šeprtljo? — upita mirno.

U posljednjoj riječi nije bilo ničeg uvredljivog ili podrugljivog, kao da se radilo o nečem razumljivom po sebi.

— Odriješite opasač, Bannone, i pustite ga na pod! — zaprijeti šerif. — Inače pucam!

— To nećeš učiniti, momče! — zareži rančer.

Jesse Lee povuče palcem oba kokota dvocijevke unatrag.

— Hoću, kunem vam se, Bannone!

U glasu mu je bio izraz divljeg trijumfa, a Jim Bannon po-

misli kako je još prije samo dvije godine i tog istog derana otjerao s ranča jer je previše dodijavao Liz. Zatim ga je okružni šerif imenovao šerifom jer se nitko nije htio prihvatiti toga posla. S šerifom se nikada nisam slagao, pomisli rančer. Možda mu je tim imenovanjem htio napakostiti?

Sada mu je bilo jasno koliko ima neprijatelja, a kako malo pravih prijatelja.

Pouzdati se mogao samo u svoju družinu.

– Momče... – započne ljutito.

– Ne zovite me tako – razbjesni se Jesse Lee. – Ja u ovom gradu zastupam zakon! Ja sam šerif! Hapsim vas zbog ubojstva Franka Wellmana. Zločinu su prisustvovala petorica pouzdanih svjedoka, a i Frank, prije negoli je umro, izjavio je tko ga je umorio. Bannone, ako me izazovete i najmanjim povodom, povući ću oba obarača! – U mladićevim očima bljesne osvetnički sjaj. – Nisam zaboravio udarce bičem, i odonda sam uvijek žudio da mi se pruži takva prilika. Kad bih htio, mogao bih vas ubiti. Svi bi povjerovali da sam to učinio u samoobrani. Bannone, ne izazivajte me, inače...

Glas mu se od uzbuđenja prelomio i Bannonu je bilo jasno da se u svom inače pustolovnom životu nikada prije nije našao u većoj opasnosti.

Lee ga nije samo mrzio, on ga se i plašio, a to je bilo još gore.

Rančer polako ispusti zrak što ga je malo zadržao u plućima.

– Ja ga nisam ubio – reče promuklo. – U to vrijeme nisam bio na Wellmanovu ranču,

već na putu da pogledam ovce koje su Frank Wellman i njegovi prijatelji dotjerali na naše pašnjake. Kad sam nadomak njihovu logoru ostavio konja i zapustio se pješke da sve razgledam izbliza, netko mi je ukrao konja. Kući sam morao pješke, a konj mi je vraćen tek prije jednog sata. Netko je znao ili naslutio kamo sam se zaputio i vjerojatno se poslužio mojim vrancem kako bi obmanuo svjedoke. Jesse Lee, ja nisam ubio Wellmana jer sam bio daleko od njegove farme.

– Sve to lijepo ispričajte porotnicima! – odbrusi mu šerif.

– Moj je zadatak da vas uhapsim i privedem sucu. Naprijed! Skidajte opasač! Brojat ću do tri!

Jim Bannon mu se zapilji u oči. Bio je uvjeren da će mladić okinuti ako ga ne posluša.

Odriješio je kopču opasača i ispustio ga na pod zajedno s koltom. Zatim je mirno dopustio da ga šerif odvede u zatvor koji se sastojao od tri ćelije.

Položaj u kojem se našao bio je ponižavajući. Momak kojega je bio bičem istjerao s ranča sada ga zatvara u ćeliju kao najgoru protuhu, njega, najmoćnijeg čovjeka u ovom kraju.

Kad je šerif za njim zaključao vrata ćelije, rančer mu reče s jedva zamjetljivim prizvukom prijetnje u glasu:

– Jedno zaboravljaš, Lee! Moju družinu!

– Neka samo dođu – naceri se Jesse Lee. – Imenovat ću sve farmere iz okolice i građane pomoćnicima. Tvoji ljudi, Bannone, više se neće boriti protiv Indijanaca, konjokradica ili osamljenih doseljenika kad u blizini nema nepoželjnih svje-

doka! Odmah ću o svemu obavijestiti saveznog šerifa i imenovati nekoliko pomoćnika. Bannone, bio si lud kad si Wellmana ustrijelio pred svjedocima. Zacijelo se smatraš sve-moćnim, neuhvatljivim. Prok-le-to si pretjerao!

Zatim se naglo okrene na peti i izide.

Njega su ugledali građani i farmeri kad je izišao na ulicu.

Zinuli su u čudu, a zatim, kao da još nisu vjerovali svojim očima, okupili su se oko njega i obasuli ga pitanjima.

Među njima bili su i farmeri koji su kao svjedoci prisustvovali Wellmanovu ubojstvu. Šerif im se obrati.

— Ne napuštajte grad!

Zgledali su se ne shvaćajući u prvi mah što je posrijedi.

— Život vam je u opasnosti — objasni im Jesse Lee. — Vi ste svjedoci i ako se vratite kućama, svašta vam se može dogoditi.

— Jeste li ga uhapsili? — upita netko, kao da to nije bilo jasno već samim šerifovim izla-skom.

— Jesam. Na temelju vaše izjave. Nije bilo osobito teško — hvastao se mladić. — I on je samo čovjek kao svaki od nas. Ne razumijem zašto su mu dali nadimak Veliki Jim i zašto ga se godinama svi plaše. Još nešto, imenovat ću nekoliko pomoćnika a saveznog šerifa ću obavijestiti o svemu što se dogodilo.

I njih dvojica na prozoru vidjeli su kako se šerif sâm pojavio na vratima.

— Momak je imao petlju i očito je uspio — promrmlja Charly Clayton. — S Velikim je Jimom

gotovo. Sada će nastupiti promjene. Sve će se okrenuti na glavu!

Johnny ga pogleda začudeno i upita:

— Što će se promijeniti?

— Nagrnut će novi doseljenici, stotine i tisuće. Podići će nova naselja. A mali rančeri i farmeri koji su životarili na granicama Bannona golemu ranču dignut će glave i proširiti se. Svaki od njih odgrist će komad Bannona posjeda, pa će njegova djeca malo naslijediti.

— Zar im se njegovi kauboji neće moći oduprijeti?

Gostioničar zanijeće glavom.

— Bannon se zamjerio dvadesetorici susjeda. Njegovi momci neće ih moći zaustaviti ako se mali rančeri i farmeri udruže. Ali nije samo to posrijedi, riječ je o napretku! Kad poljoprivrednici budu požnjeli obilnu žetvu, zacijelo ćemo dobiti vezu sa svijetom — željeznicu. A to je prilika za ovaj grad.

Johnny se lećne i pogleda su-govornika.

— Kako se on, zapravo, zove?

Clayton ga pogleda s nevjericom u očima.

— Zar ne znate?! Bannon, Bannon City. Sada će mu vjerojatno promijeniti ime. Tako ga je prozvao vlasnik prve trgovine kad je ovdje osim nje bila samo poštanska stanica. Iz toga se razvio Bannon City. Poslije je Will Harris, obuzet velikim, ambicioznim planovima kupio trgovinu.

— Je li već štogod ostvario?

— Djelomično. Ali svagdje bi mu se ispriječio Jim Bannon! Sada će Harris postati najutjecajniji čovjek na daleko i široko, zato jer ima novaca, mnogo novaca! Polovina je grada njego-

va, a budući da je bogat – siromašni doseljenici nagrnut će po kredite. Tako će postati ovisni o njemu i, dakako, on će...

– Naslijediti Bannona – nadoveže Johnny i pogleda gostioničara. – A vi, Charly, na čijoj ste vi strani?

– Ja nemam ništa protiv. Zemlju treba naseliti. Meni kao vlasniku saluna odgovara da se grad poveća. Za mojim šankom ima mjesta za nekoliko pipničara.

Johnny se počeo po bradi i pogleda gostioničara ispod oka.

– Znači vi ste sve lijepo unaprijed izračunali i pripremili se za budućnost?

– Tako je! Bannon nije mogao zaustaviti napredak, sve novosti što ih sa sobom donosi novo vrijeme. Ja sam predvidio da će jednoga dana sâm sebi slomiti vrat. Tako se i zbilo, a meni je to drago. No vratimo se mojoj ponudi! Prihvaćate li posao koji vam nudim?

– Prihvaćam – odgovori Johnny. – Novac mi je potreban. Osim toga, sve me više zanima kako će se događaji dalje razvijati.

Pri tome je uglavnom mislio na djevojku koja ga je ostavila gola u hladnoj vodi.

A ona je kći Jima Bannona.

S Gilom Bannonom je prije dva dana kartao u Deadwoodu i zaključio da momak ne vrijedi mnogo.

Što li će ta energična djevojka sada poduzeti, zaokupi ga misao.

V

Bilo je kasno poslijepodne, skoro večer, kada je Gil Bannon ujahao u grad s desetak jahača.

To je bila Bannonova družina. Johnny je sjedio na trijemu saluna odjeven u tamno odijelo koje mu je dao Clayton i koje mu je stajalo kao saliveno. Izgledao je poput pravog profesionalnog kartaša. O pojasu je imao opasač s koltom koji mu je u ruci ležao kao vlastiti. Dobro se okupao i obrijao. Njegova upadljivo crvena kosa, koja je uvijek bila neukrotiva, sada je bila pokrivena crnim šeširrom.

Bannonovi su ljudi projahali pokraj saluna i gotovo svi su pogledali Johnnyja krajičkom oka. Takvima ne promakne ništa, pomisli on.

Dobro ih je promotrio, svakog posebice. Zapazio je kako sjede u sedlu i nose revolvere. Pokušao ih je ocijeniti i po crtama lica.

Zaključio je da dosad na okupu nije vidio opasniju družinu. Oni za svoj ranč nisu samo tjeerali goveda vitlajući lasom nego su bili spremni i da u svako doba povlače koltove i pucaju. Bili su odani gazdi čiji su kruh jeli. Da nije bilo tako, oni bi taj posao zacijelo već odavno napustili i odjahali da se prihvate nečeg sigurnijeg.

I Cimaron Johnny je bio takav jahač.

Uto iz saluna izide Charly Clayton.

– To su gotovo svi jahači s Bannonova ranča – promrmlja gostioničar. – Svaki od njih vrijedi zlata. Prije nekoliko tjedana iz rezervata je pobjeglo nekoliko Indijanaca. Jesse Lee ih je gonio s potjerom, ali su mu umakli napavši čak nekoliko doseljenika. Tada je Jim Bannon za njima u potjeru poslao samo jednog svog jahača. Više

nije mogao odvojiti jer su upravo okupljali stado. Momak je pohvatao svu petoricu, jednog po jednog. Takvi su to ljudi!

Johnny Lane klimne.

— Vjerujem. Na žalost, predvodi ih momak koji ne vrijedi pišljivo govoriti.

Clayton ga pogleda radoznalo.

— U Deadwoodu je u kartanju pokušao varati. Očerupao sam ga doslovce do kože. Odnio sam mu i hlače. — Johnny se osmjehne. — U ovoj odjeći zacijelo me nije prepoznao. Gil Bannon je ništarija! Čovjek koji vara u kartanju i ne zaslužuje drugo ime!

— Vjerojatno imate pravo — reče Clayton namršteno gledajući za jahačima. — Međutim, do Gila na ranču mnogo ne drže. To što ih sada predvodi, može vas dovesti u zabludu. Kauboji su u rukama predvodnika Cassa Kehoea, a njega nisam vidio među jahačima. Zacijelo je na kojem udaljenom pašnjaku, pa ga nisu stigli obavijestiti. Kehoe je Bannonu desna ruka.

Pažnju im privuče ono što se događalo pred zatvorom.

Bilo je očito da mnogi radoznalo motre što se dešava, premda ih je bilo malo na ulici. Šerif je sedamnaestoricu građana i doseljenika naoružanih puškama imenovao pomoćnicima i rasporedio po okolnim kućama i krovovima. Ni jedan se od njih još nije pomolio iza lažnih pročelja ili na kojem prozoru. Ali nije bilo nikakve sumnje da će stupiti u akciju ako bude potrebno.

Bannonova je družina dojahala pred šerifov ured. Rasporedili su se u široki luk okrenuvši konje prema vratima ure-

da. Gil Bannon potjera konja nekoliko koraka naprijed i oštro poviče:

— Hej, Jesse Lee! Izidi!

Mladić je bio srednje visine, vitak i crnokos, kakva mu je bila i sestra. Pokretima je odavao nemir i nestrpljivost. Bio je jedan od onih koji neprestano moraju biti nečim zaposleni, jer bi to, po njima, trebalo istaći njihove tobožnje izuzetne sposobnosti.

Činilo se da je dugo čekao dan da se iskaže.

Otac mu je bio u nezavidnu položaju, a predradnika Cassa Kehoea, u kojega se otac više pouzdavao negoli u njega, nisu u žurbi mogli pronaći.

Sada je prilika da Gil dokaže ocu za što je sve sposoban. Stoga se pred očevom družinom ponosno uspravio u sedlu i čekao.

Nije prošlo ni desetak sekunda, a vrata se otvore. Na njima se pojavi Jesse Lee. Izišao je na trijem nalik na glumca koji je nestrpljivo čekao svoj veliki nastup.

— Očito mu se svidjela uloga u kojoj se zatekao.

— Gile — poviče — kakva je to strka? Ako hoćeš razgovarati s ocem, pustit ću te na nekoliko minuta. Pustit ću i odvjetnika da sa zatvorenikom porazgovara. Dakako, kad ga odaberete. Ali družina mora iz grada. To je zapovijed, Gile Bannone! Toliki broj naoružanih ljudi mogao bi u gradu izazvati neprilike. Dakele?

Gil se podrugljivo naceri.

— Čuj me, žutokosi brbljavče — poviče bijesno s prijetnjom u očima — odmah da si pustio Velikog Jima ili...

Jesse Lee podiže kažiprst i uperi ga u rančerova sina.

— Pripazi se! — zaprijeti glasno. — Ja ovdje zastupam zakon. Otac ti je ustrijelio nenaoružana čovjeka. To mogu posvjedočiti petorica očevidaca, a i žrtva je na samrtni potvrdila njihov iskaz. Sve je jasno da ne može biti jasnije. Ako ti ni ovo objašnjenje nije dovoljno i željan si kavge, samo izvoli! Ali prije nego što momcima daš znak, malo se ogledaj! Dobit ćete više olova nego što možete progutati.

Jahači su se počeli osvrtnuti. Sada je posvuda oko njih bilo prijetećih pušanih cijevi. Odmah im je bilo jasno da su ujahali u stupicu, bezbrižni, samouvjereni u svoju snagu. Ta, tko bi se usudio suprotstaviti družini s Bannonoa ranča!

U grad ih je poveo Gil, komu je prije svega, bilo do javnog nastupa. Sada su se našli u grdnom sosu.

Čak i najglupljem od njih bilo je jasno koliko im je ugled pretrpio tom nepromišljenom akcijom.

Upali su u stupicu i sada će se morati povući poput psa podvijena repa. Svoga gazdu, najmoćnijeg rančera u kraju, u čijoj je sjeni dosad živio ovaj grad i koji je za sve nadaleko i široko bio neokrunjeni kralj — neće moći osloboditi. Sjedit će u zatvoru kao najgora skitnica.

Jahačima se odmah nametnula i druga misao. Pobjeda nad Bannonom neće ovisiti samo o šerifovoj hrabrosti i samopouzdanju. Zacijelo su svi u gradu i okolici shvatili da mu se mogu suprotstaviti samo ako se udruže.

Ponekom se omakla prigušena psovka. Gil je to čuo i, sav zdvojan, počeo je osjećati kako ga obuzima očaj. Kako da nađe izlaz iz nezavidna, gotovo sramotna položaja, u koji je svojom brzopletošću uvalio sebe i očevu družinu?

Ali izlaza nije bilo.

Preostalo mu je samo jedno: da odustane. Pogriješio je jer je svoj plan temeljio na očevu ugledu i strahu što su ga ulijevali njihovi momci. Bio je čvrsto uvjeren da će građane zateći ukočene od straha.

Prode ga i volja da posjeti oca u zatvoru. Velikom Jimu bi već nakon nekoliko riječi bilo jasno, ako mu već Jesse Lee nije sve objasnio, da mu je sin i ovom prilikom zabrljao.

Spopadne ga neodoljiva želja da odjaše daleko, što dalje...

Osvrne se i pogleda svoje ljude. Zatim okrene konja i potjera ga ulicom prema izlazu iz grada. Jahao je oborene glave, ne gledajući ni lijevo ni desno. Bilo mu je sasvim svejedno hoće li momci poći za njim ili neće.

No oni su, ne oklijevajući mnogo, pojahali za njim.

Sramili su se, svi odreda. Dosad su bili ponosni što pripadaju Bannonoj družini. I onaj najneugledniji među njima uživao je u ovom kraju određeni ugled. A danas im je ponos pretrpio težak udarac.

Smrknuto su piljili u Gilov potiljak. Njemu je bio namijenjen njihov prezir. Čime je nagradio njihovu odanost? No i oni su pogriješili. Trebali su se usprotiviti kad je naredio da odjašu u grad i pričekati dok se ne vrati Cass Kehoe.

On takvu grešku ne bi počinio.

I dok su tako, kao pokisle ko-koši, jahali iz grada, Jesse Lee je stajao pred svojim uredom i pratio ih pogledom. Držao se opušteno, kao da je sve što se dogodilo bila sitnica koju je sreo bez po muke.

Osjećao je kako ga obuzima osjećaj zanosnog trijumfa. Najradije bi zaurao od radosti, šakama se udario po prsima i povikao glasno da ga svi čuju:

Pogledajte me! Ja sam Jese Lee! Ja sam uhapsio moćnoga Jima Bannona. Ja sam njegovu družinu, od koje ste dosad strepjeli, istjerao iz grada. Ja nisam početnik u svom poslu, osrednji šerif s kojim se svatko može našaliti. Ja sam sada prvi čovjek ovoga grada, a uskoro ćete se uvjeriti da ću dotjerati i do okružnog šerifa. Pogledajte me, ljudi!

Da, te su mu riječi bile navrh jezika.

Ali on je i dalje stajao opušteno, ne govoreći, ali slavodobitno uživajući u svojoj pobjedi.

Njegovo držanje nije promaklo Johnnyju i Charlyju Claytonu, koji su prizor promatrali s trijema saluna.

— Momak se pravi važan — oglasi se gostioničar. — A kad takav jednom dobije igru u kojoj su visoki ulozi, to za njega obično završi loše. Precijeni snage i povjeruje da će isti trik uvijek upaliti.

Johnny pogleda sugovornika i klimne.

— Charly — reče otegnuto — jeste li čuli za nekog Sturgesa?

Gostioničar se pri spomenu tog imena trgne. Malo zatrepće očima i, kao slučajno, obori glavu tako da mu obod šešira zasjeni lice.

— Sturges? — promrmlja kao da se pokušava prisjetiti. — Čini se da nisam. Sturges? Ne, takvo ime nikad nisam čuo. Kakve to ima veze...?

Johnny izbjegne odgovor i ustane odmahujući rukom.

— Ah, ništa! Tako, palo mi je na um! Malo ću prolunjati gradom.

Clayton ga otprati zabrinutim pogledom. Obično mu je lice bilo bezizražajno, nije odavalo kakve ga misli toga trenutka salijeću. Zacijelo nije oduvijek bio gostioničar. Vjerojatno je bio i kartaš, a takvi znaju i te kako dobro prikriti svoje osjećaje.

Johnny je polako šetao gradom. Vremena je imao napretek pa mu se nije žurilo. Opazio je da ga radoznalo motre, nimalo neprijateljski. Iz toga je zaključio da braća Halleran i revolveraš Bill Pikes u gradu nisu omiljeni. A o njemu se već zacijelo pročulo da je braću izdeve-
tao i da ga je Charly Clayton, kojega su građani očito voljeli, nagovorio da za njega radi u salunu.

No nije ostalo samo na tome, neki su mu se čak ljubazno osmjehnuli a neki ga i pozdravili.

VI

Pošto je obišao grad i razgledao sve što bi ga moglo zanimati, već se smračilo. Stigao je do konjušnice i ušao u dvorište. Nije mogao bez konja, samo se s njim osjećao slobodan, nezavisan.

Clayton mu je dao priličan predujam i Johnny je sada pošao u konjušnicu da unajmi dobra konja.

Ispred konjušnice gorjela je velika svjetiljka a na crnoj ploči ispred konjušareve spavaonice bilo je napisano: »Otišao sam večerati«.

Johnny sjedne na prazan sanduk.

U mislima se vrati događajima na rijeci, kad ga je Bannona kći bila ostavila u hladnoj vodi. Uto na cesti pred konjušnicom začuje topot.

Dolazila su dva jahača – ili dva konja. Zaustavili su se pred odškrnutim vratima ograde. Tada netko poviče:

– Hej, konjušaru! Hej, Cliffe!

Johnny skoči kao oparen. Taj glas! Odmah ju je prepoznao.

Bila je to Liz Bannon, djevojka koja mu je odvela konja s odjećom. Ne, nije bilo nikakve sumnje!

Johnny se namršti a usne iskrivi u grimasu koja je odavala srdžbu. Brzo ustane i pripije se uz vrata konjušnice. Kroz pukotinu mogao je vidjeti ulaz u dvorište.

Ugledao je jahačicu kako za sobom vodi konja bez jahača. Bio je to njegov konj. Kakvu li će sada ispriku izmisliti, pomisli ljutito. Zacijelo će reći da ga je pronašla putem. Ali on će joj...

Djevojka je sjahala. Možda je znala da konjušar u to vrijeme odlazi na večeru. Sada će neometano otvoriti vrata i uvesti konje...

Johnny se u jednom skoku nade kraj nje i zgrabi je za ruku.

Preplašena od neočekivanog događaja, već je zaustila da pozove u pomoć, ali je on preduhitri:

– Nije potrebno da vičete... Mi se poznajemo, zar ne? Vi ste

ona energična djevojka koja osvećuje mladu braću i pljačka neoprezne muškarce ostavljajući ih da čuče u ledenoj vodi. – Johnny se pakosno naceri. – Da znate koliko sam žudio da vam se osvetim, i to na svoj način!

Promatrala ga je netrmice. Odmah ga je prepoznala.

Pokušala se istrgnuti i odigrati ulogu nepristupačne dame koja ne dozvoljava takve drskosti, ali joj to ne pođe za rukom. On je spretno prebaci preko koljena i dlanom je dobro ispraši po turu.

Nosila je prilično tijesne kožnate jahaće hlače, sada napete na stražnjici, i udarci su odzvanjali prilično glasno.

Otimala se svom snagom i bijesno vriskala, kako već dolikuje djevojkama u sličnoj situaciji, a on je mirno odbrojavao udarce.

Naumio ju je udariti dvadeset puta po turu, za svaku milju koju je zbog nje morao bosonog pješaćiti po jedan udarac, ali se u računici prevario. Izbrojao je samo sedam udaraca.

Odjednom više nisu bili sami. Iz tame iznikne visoka tamna prilika i tresne ga revolverom. Udario je samo jednom, ali točno. Johnny nije izustio ni glasa.

Liz Bannon skoči na noge jer su zajedno pali na prašnjavi pod. Bijesno je frktala poput razdražene mačke.

Prepoznavši spasioca, ote joj se uzdah olakšanja. Zatim pokaže na nepomično tijelo.

– Oh, Casse...! – zagrcne se od uzbuđenja i bijesa. – Ova me je skitnica...

– Sve sam vidio – oglasi se Cass Kehoe, predradnik na

Bannonovu ranču. – Hoćeš li mi reći zašto je to uradio?

Ona mu se zagleda u lice. Pri blijedoj svjetlosti, jedva joj je mogao razabrati crte lica, ali je na njemu ipak razabrao bijes i strah pomiješan s divljenjem.

Nekoliko je trenutaka bijesno grickala donju usnicu, zatim izusti nekakav čudan povik, naglo se okrene i istrči iz konjušnice.

Cass Kehoe pođe za njom, ali se već nakon dva koraka predomisli. Pogled mu se zadrži na nepoznatom konju što ga je djevojka bila ostavila pokraj svojga. Konj im polako pride, zarže nemirno i, poput kakva psa, onjuši čovjeka na zemlji.

Cass Kehoe je bio visok, žilav muškarac, širokih ramena i uska struka. Više nije bio mlad. Kad je šešir gurnuo na potiljak, pojavio se čuperak sijede kose. Preplanulo lice oštarih, energičnih crta kao da je bilo isklesano iz bronce.

Prišao je konju, pogledao žig i opipao zavežljaj iza sedla.

Zatim se povuče nekoliko koraka izvan osvijetljena prostora. Pogled mu je bio uperen u nepomična čovjeka na zemlji ispred konjušnice.

Johnny zastenje i pomakne se. Zatim polako sjedne, tiho opsuje i opipa kvrgu na glavi.

– Ne moraš se žuriti, prijatelju! – reče mu Kehoe iz tame. – Ja sam još ovdje pa me nećeš morati tražiti. Samo polako!

Johnny poslušao savjet. Ustane, nesigurna koraka otetura do pojila i gurne glavu u hladnu vodu. Kad se ponovo uspravio i obrisao rupcem, pokreti su mu bili sigurniji.

Već se bio uvjerio da mu je kolt još u koricama.

– Zacijelo ste se umiješali potaknuti viteškim osjećajem – zareži Johnny dok mu se približavao.

Ustoboči se pred Kehoeom na dva koraka. Noć je bila dovoljno svijetla, a i svjetiljka dovoljno blizu pa su se do mile volje mogli nagledati.

– Ja sam, u neku ruku, Lizin stric – prekine Kehoe tišinu. – Bez obzira na to čime vam se zamjerila, ne mogu dopustiti da joj itko ispraši tur kao deranu koji je počinio kakvu nepodopštinu. To ne dopuštam! Ona je dobra djevojka, najbolja tisuću milja uokrug. Ako vam nešto nije pravo, prijatelju, iskalite se na meni. Jasno?

Johnny Lane klimne.

– Tko ste vi zapravo?

– Kehoe, Cass Kehoe.

– Predradnik na Bannonovu ranču?

– Tako je. A vi, prijatelju? – Ono »prijatelj« izgovorio je s prizvukom poruge u glasu.

– Johnny Lane. Poznavao sam vam brata, gospodine.

Kehoe se lecne.

– Ambrosea?

– Da, Ambrosea. – Johnny se osmjehne. – Prilično smo vremena proveli zajedno pa mi je mnogo napričao o svom velikom bratu kojim se toliko ponosio. Upoznali smo se na Chisholm Trailu. Upravo je bio izgubio svoje malo stado.

Kehoe se namršti.

– Banditi?

– Da, napali su ga Jennison i Jetkins, poubijali goniče i oteli stado. On je ostao živ. Poveo sam ga u Abilane.

Visoki se predradnik zagleda preko ograde u daljinu i nakon kratke šutnje promrsi:

– Ustrijelili su ga u Deadwoodu prije manje od godinu dana.

– Žao mi je – reče Johnny.

Zatim se okrene svom konju, pri tome mu noga zapne za šešir koji mu je bio pao s glave pri padu.

– Je li to vaš konj? – upita Kehoe.

– Jest.

Predradnik s Bannonomova ranča počeo se po bradi.

– Kakve veze ima gospodica Liz s tim konjem? – upita radoznalo.

– Pitajte nju! – odbrusi mu Johnny. Zatim polako okrene glavu i iskosa pogleda sugovornika. – Ovaj udarac revolverom neću vam oprostiti. Vratit ću vam milo za drago, kad-tad! Sada za to nisam spreman, Kehoe. Osjećam se kao da će mi glava prsnuti svakoga trenutka.

– Nakon kratke stanke nastavi: – Takva luckasta djevojka može izazvati mnogo nevolje, pa i to da se zbog nje dvojica muškaraca postrijeljaju. A onda je bolje da barem jedan od te dvojice bude razuman!

Cass Kehoe se ne pomače. Neko je vrijeme šutio, ali je iz njega zračilo nešto što je Johnny Lane jasno osjetio.

Ne, nije to bilo neprijateljstvo. Je li to bio ponos ili nepopustljivost, odlučnost da se ne odustane i ide dokraja, pa što bude.

– Učinit ću to ponovo, ako se pruži prilika – reče Kehoe promuklo – bez obzira na to čime je Liz Bannon navukla vaš gnjev. Posve mi je svjedno jeste li mi poznavali brata ili niste. Kad budete željni revanša, stojim vam na raspolaganju!

Zatim polako odjaše iz dvorišta konjušnice. Johnny ga je

pratio pogledom sve dok nije zamakao iza susjedne kuće.

To je, dakle, taj Cass Kehoe, pomisli. Čvrst, ponosan i nepopustljiv. Nepopustljivost je njime toliko ovladala da bi u određenim situacijama mogla potisnuti pravičnost. Da, zbog toga bi mogao nekome nanijeti nepravdu. A svemu je bio uzrok: bezrezervna privrženost Bannonomu ranču i ljudima na njemu. Golemi je ranč dobrim djelom zacijelo i njegovo djelo. Možda Jim Bannon bez Cassa Kehoea nikada ne bi postao Veliki Jim Bannon.

U dvorište utrči postariji čovjek. Bio je to konjušar.

– Putem sam sreo gospodicu Bannon – izusti gotovo bez daha. Zatim pokaže Johnnyjeva konja. – Tu je još jedan konj?

– Moj je – objasni mu Johnny i preda uzde. – Pobrinite se za nj!

Sa sedla je skinuo zavežljaj pitajući se je li djevojka ostavila novac što ga je u Deadwoodu za kartaškim stolom bio odnio Gilu Bannonu. Dobio je više od tri tisuće dolara, a imao je i svog novca – kojih sedam-osam stotina.

Djevojka mu je odjeću bila zamotala u nepromoćivo platno. Sada bi u njoj trebalo biti gotovo četiri tisuće dolara. Hoće li ih ondje naći, zaokupi ga neizrečeno pitanje. Stisnuo je zavežljaj pod miškom i izišao.

VII

Clayton se neko vrijeme šutke posvetio čvoruzi na Johnnyjevoj glavi. Imao je dobro snabdjeven ormarić za prvu pomoć a u poslu kojeg se prihvatio pokazao je začuđujuću vještinu.

Završivši posao, mirno reče:

– Netko vas je tresnuo revolverskom drškom, zar ne? Ne vjerujem da je to uradio koji od braće Halleran ili Bill Pikes. Oni nisu u gradu.

Johnny ga pogleda krajičkom oka.

– Bio je to Cass Kehoe – reče Johnny pošto je sjeo. Ležanje mu je očito koristilo. Bolovi su znatno popustili. Zatim ustane, ode k umivaoniku te opere lice i ruke.

– Kehoe je opasan – oglasi mu se za leđima Charly Clayton. – Ne razumijem samo kako ste se vas dvojica... Ah, znam što je posrijedi! Poznajete se otprije!

Johnny zaniječe glavom i odloživši ručnik, okrene se gostioničaru.

– Priča je prilično zamršena. Sve je zapravo počelo u Deadwoodu.

Zatim detaljno ispriča kako je ostao bez odjeće, dospio na Wellmanov ranč i u ambaru pronašao staru odjeću. Nije propustio ništa, ni ono o dolasku tajanstvenih jahača, ni ono o Sturgesu. Završio je s događajima u konjušnici, kad je Liz Bannon isprašao po turu, pri čemu ga je udarcem po glavi omeo Cass Kehoe.

Kad je završio, Clayton zavijdi kroza zube.

– Što sada?

U pitanju se osjetilo nešto više od obične radoznalosti i Johnny se okrene gostioničaru.

– Na što mislite?

– Na vašu čvorugu! Hoćete li je nositi cijelog života uvjereni da nema druge... samo zato što

su Bannonovi drukčiji od ostalog svijeta?

Johnny se naceri.

– Obećao sam Kehoeu da ćemo o tome još porazgovarati. Uvijek osjetim kad mi s nekim predstoji sukob. Taj me osjećaj nije prevario ni pri tom susretu. S takvim se momcima lako sukobim!

Johnny ustane, otvori vrata i pusti Claytona da izide prvi, zatim pođe za njim niza stube. Stigavši u salun, odmah sjedne za klavir i počne svirati. Bol u glavi nije više gotovo ni osjećao.

Svirao je neumorno, sve pjesmice koje bi mu pale na pamet. Međutim, mislima je bio daleko. Čas bi mu se nametnula slika Liz Bannon, zatim bi se sjetio Cassa Kehoea, pa Velikog Jima koji je čamio u zatvoru. U mislima je prelazio sve što mu se bilo dogodilo u protekla dva dana.

Nije propustio ni Charlyja Claytona koji ga je namjestio kao klavirista i »čuvara reda.« Ponudio mu je čak sto dolara, a to nije bilo malo.

Bio je čvrsto uvjeren da će tako visoku plaću uskoro morati zaslužiti. Kako? Kad se malo osvrnuo preko ramena, ugledao je Claytona kako po strani nešto povjerljivo razgovara s Willom Harrisom. Dao bi pola plaće da je mogao saznati što ih je to tako zaokupilo!

Kad je Harris izišao iz saluna, Clayton se okrene Johnnyju s osmijehom na usnama. Ali u osmijehu nije bilo srdačnosti a i u gostioničarevim tamnim očima svjetlucalo je nešto što je

Johnnyja upozorilo da bude oprezan.

Ponovô svu pažnju usmjeri sviranju, ali Claytonu nije promaklo da mu je klavirist odsutan duhom, zabrinut, kao da ga more nekakve crne misli.

Izmijenivši iza šanka nekoliko riječi s pipničarom, Clayton se uputi prema podiju na kojem je bio klavir, Johnnyju. Stavi ruku Johnnyju na rame i povjerljivo mu šapne:

— Johnny, morat ćemo zajedno u kratku šetnju. Htio bih da budete uz mene, tako ću se osjećati sigurniji.

Johnny Lane odmah ustane i pomisli: aha, došao je trenutak da zaslužim svoju plaću revolveraša i tjelohranitelja!

Budući da je bio uvjeren kako će poći u konjušnicu po konje, iznenadio se kad su iz saluna »Kod tri zvona« izišli na stražnja vrata. Ušli su u veliku šupu. Clayton upali svjetiljku i ona obasja mnogo bačava, sanduka i boca po policama.

— Ovo vrijedi deset tisuća dolara — reče gostioničar ponosno. — Tu sam robu kupio po tako povoljnoj cijeni da ću je prodati uz dobitak od dvjesto posto, dakako — kad se grad poveća, kad u nj nagrnu novi stanovnici, na što nećemo morati dugo čekati.

Zatim pride jednim vratima i otvori ih. Našli su se u konjušnici u kojoj su bila dva konja. Šutke su ih osedlali i izveli u dvorište. Clayton ugasi svjetiljku.

Pojahali su i uskoro za sobom ostavili grad. Put ih je vodio prema zapadu gdje su se u noći nejasno ocrtavali obronci Crnih planina. Johnnyja je kopkalo kamo su krenuli, i on naruši tišinu.

— Kamo smo se zapravo uputili? — upita hineći ravnodušnost.

Clayton se nasmije.

— Zacijelo vam nije promaklo da sam maloprije s Harrisom nešto razgovarao. Bio je to zanimljiv razgovor. Naime, zaokupila me jedna misao. Ali prije nego što je izrekнем, potrebno je da nešto istjeram načistac.

— Neko su vrijeme jahali šuteći, zatim gostioničar doda: — Vama ću povjeriti što je posrijedi jer ste me vi zapravo na sve to potakli.

— Ja!?

— Da, vi! — odgovori Clayton pogledavši Johnnyja iskosa. — Od onoga trenutka kad ste me upitali jesam li čuo za Sturgesa, taj me je momak zainteresirao. Tko bi to mogao biti? Možda ćemo još noćas saznati odgovor!

— A zatim?

Charly Clayton slegne ramenima.

— Ne znam. Zasad je najvažnije da saznamo tko je taj Sturges i ako u tome uspijemo, imat ćemo u rukavu dobru kartu.

— Budite jasniji!

Clayton ga pogleda s nevjericom u očima.

— Zar vam još nije jasno? Tako ćemo spasiti Velikog Jima Bannona i zadužiti ga. A Harris će biti manji od makova zrna!

Johnny radoznalo pogleda sugovornika.

— Kakve veze ima s time Will Harris? Sumnjate li...

— A tko drugi! Samo je on mogao unajmiti toga Sturgesa, braću Halleran i Billa Pikesa da srede Bannona. A ta budala šerif, nasjeo je kao balavac! Požurimo!

Konje su potjerali u kas negovoreći više. Johnny se već do-

tad uvjerio da su pod sobom imali brze, izdržljive konje. A o Claytonu je saznao još nešto: nije bio samo gostioničar i bivši kartaš nego i izvrstan jahač.

Nekad je zacijelo mnogo jahao, pomisli Johnny. Tako jašu samo kauboji ili izdržljivi jahači koji u sedlu mogu provesti dane, duže od bilo kakve potjere. Samo takvima uspijeva da nakon akcije pobjegnu i dugo ostanu na slobodi.

Oh, kad bih saznalo nešto više iz Charlyjeve prošlosti! – poželio Johnny.

Noć je postala još tamnijom. Na nebu bi tek tu i tamo između oblaka provirila po koja zvijezda. Sa sjeveroistoka je puhao vjetar brzo tjerajući tmaste oblake. Sve je upozoravalo da će pasti kiša čim vjetar popusti.

Johnny se baš nije osjećao ugodno. Kroz mrklu noć, kao što je bila ova, nije baš volio jahati nepoznatim krajem. Uzalud je pokušavao zapamtiti neke karakteristične pojedinosti po kojima bi poslije mogao prepoznati put kojim su jahali.

Mogao se orijentirati samo po zvijezdama, ali budući da je teren bio neravan i sve nepregledniji, često su mijenjali smjer kretanja. Malo bi jahali na sjever, pa bi skrenuli prema zapadu ili jugozapadu, sve dublje zalazeći među obronke Crnih planina. Clayton se po tako mrkloj noći snalazio upravo začuđujuće vješto u tim kanjonima i jarugama. I to je upućivalo na iskustvo jahača koji bi u sedlu znao provesti dana i noći.

Johnny o svemu tome nije mogao mnogo razmišljati. Svu je pažnju morao usredotočiti na to da ne zaostane za predvodnikom i da pazi na konja.

Tako su jahali petnaestak milja, i to prilično brzo. Da ga Clayton nije vodio, Johnny bi dobar dio puta morao jahati korakom a na nekim bi mjestima morao sjahati i konja povesti za uzde. Ali Clayton je tek na nekim opasnijim mjestima malo usporio. Veći su dio puta galopirali.

Kad bi htio, lako bi me gurnuo u provaliju, pomisli Johnny, ali se odmah otrese te pomisli.

Charly Clayton za to nije imao razloga. Od početka je prema njemu bio dobronamjeren, a pošto je Johnny istukao braću Halleran, još i više. Zašto ga je, zapravo, unajmio? Zacijelo zato da bude protuteža revolversašu Billu Pikesu. Osim toga, dao mu je dobar posao, previo ranu...

Sada su jahali kroz vijugavu jarugu. Visoki kameni zidovu mjestimice bi se tako približili da se jahač između njih jedva uspio provući.

Odjednom su pred sobom u noći ugledali svjetlo. Zacijelo smo dojahali pred koju dolinu ili kotlinu, pomisli Johnny.

Malo zatim opazili su nejasne obrise nečega nalik na kuću ili kolibu. Svjetlo što je prodiralo kroz prozorčić u tamnoj noći doimalo se gostoljubivo. Konji su se od brza jahanja zadahtali.

– Sjašimo! – naredi Charly Clayton. – To je koliba braće Halleran i Billa Pikesa. To im je, zapravo, skrovište. Kotlina ima nekoliko prilaza. Možda je u kolibi i onaj Sturges o kojem ste mi ispričali da ga je Halleran poslao pred Wellmanovu kuću. Povest ćemo konje još komadić puta.

Glas mu je odavao unutrašnju napetost. Nikakvo čudo, pomisli Johnny.

Oprezno su krenuli prema kolibi vodeći za sobom konje oko dvije stotine koraka. Zausstavili su se na pedesetak metara.

Bila je to brvnara s trijemom. Oko nje su vjerojatno koral i šupa, nagađao je Johnny.

Charly Clayton šapne:

— Ovdje se dobro snalazim. Odušuljat ću se bliže sām.

Govoreći to, predao je Johnnyju uzde svoga konja, pa je tako on u svakoj ruci držao za uzdu jednog konja. Nije mogao vidjeti da Clayton poseže za koltom, a kad ga je izvukao, bilo je prekasno. Snašlo ga je ono isto što i u konjušnici, kad ga je Cass Kehoe tresnuo drškom po glavi. Budući da zbog zavoja nije nosio šešir, glava mu je bila nezaštićena.

Pošto se bez riječi skljkao na zemlju, Clayton se sagne, onesviještenom uzme kolt i uzdahne s olakšanjem.

— Išlo je lakše nego što sam mislio — promrski zadovoljno. — Udesio sam opasnog momka!

Zatim se ispravi i zazviždi, malo prička i zazviždi ponovo, ovaj put tri različita tona.

U kolibi se ugasi svjetlo.

— Charly? — upita netko.

— Ja sam — odazove se gostioničar. — Dodite! Imam nešto za vas!

VIII

Kad su Johnnyja unijeli u kolibu, Clayton se okrene braći Halleran i Billu Pikesu.

— Zacijelo vas zanima što sve to znači — reče. — Začudit ćete se kad vam sve ispričam, ali

prije moram nešto gucnuti. Jaha! smo vrlo brzo.

Bill Pikes se počese iza uha.

— Ali, zašto...?

— Polako, sve u svoje vrijeme!

— upadne mu u riječ gostioničar. — Preuzeo sam velik rizik kad sam odlučio da momka tresnem po glavi. Da mi to nije pošlo za rukom prvim udarcem, sada bih zacijelo bio mrtav.

Nakon tih riječi pride štednjaku, iz lončića ulije u šalicu kavu i nasloni se na zid ne skidajući pogled s one trojice.

Johnny je onesviješten ležao na podu.

Pokraj njega stajali su Al i Ringo Halleran, ali svu su pažnju usredotočili na Claytona. I Pikes ga je radoznalo motrio. On je po svom običaju stajao malo po strani.

— Čim je Johnny Lane ušao u salun — počne Charly Clayton — odmah mi je bilo jasno odakle mu prnje koje je nosio. Na košulji je bila lako prepoznatljiva zakrpa, i po njoj sam zaključio da je to Wellmanova košulja. Vidio sam je na pokojniku kad je dan prije dovezao u grad gnoj. To me učvrstilo u uvjerenju da ta navodna skitnica dolazi s Wellmanove farme. Znao sam i to da ste vi bili ondje sa Sturgesom. Ako se sjećate, tada sam prišao vašem stolu i Ringu šapnuo da sa skitnicom odmah ne zamećete kavgu. Htio sam se pojaviti u ulozi prijatelja i zaštitnika i tako steći njegovo povjerenje. Poslije smo se svi uvjerali da je momak doista opasan. Ja sam postigao što sam naumio: stekao sam njegovo povjerenje. Momak mi je kasnije ispričao kako je one noći na Wellmanovoj farmi ležao iza pojila i vidio vas kad ste do-

jahali sa Sturgesom. Bio je svjedok kad je Stureges, prerušen u Billa Bannona, ustrijelio Wellmana a, što je najvažnije, čuo je kako ste Sturgesa nazvali po imenu. Da li vam je sada jasno zašto sam ga domamio ovamo?

Pogledali su se i ponovo zapiljili u Claytona.

— Je li Sturges negdje u blizini?

Pikes zaniječe glavom.

— Nije, otpremili smo ga još iste noći. A ondje gdje živi, nitko ga ne poznaje po tom imenu. Bez brige, od njega nam ne prijeti opasnost! Međutim, valjalo bi istjerati načistac je li taj Cimarron Johnny još nekome zucnuo o Sturgesu!

Clarly Clayton se naceri.

— To prepuštam vama! — Zatim se okrene prema vratima. — Ja moram natrag, više se ne mogu zadržati a da ne pobudim sumnje. Još jedno, momci, Johnny Lane se zakačio s Bannonom — s djevojkom i s Cassom Kehoeom! Od njega mu je na glavi čvoruga. Sumnjam da je njima išta ispričao o vama i Sturgesu. Više me zabrinjava Will Harris. Kao da je nešto nanjušio! Momak je lukav i opasan. Možda je i njemu zapela za oko zakrpa na Wellmanovoj košulji pa je iz toga izveo određene zaključke. Dakle, sada znate što ćete s Cimarronom Johnnyjem! Povest ću i konja na kojem je dojahao, a čim stignem u grad, sklonit ću njegova konja iz konjušnice. Ako me netko bude pitao za njega, reći ću mu da je izjahao u cik zore. Je li vam sve jasno?

Zakimali su glavama.

— A što će biti dalje? — zanimalo je revolveraša Pikesa.

— Udesit ću da se šerif pre-

plaši i vas trojicu uzme za pomoćnike — odvrati Charly Clayton. — Sutra dodite u grad!

Izišao je iz kolibe, uzjahao i vodeći drugoga konja za uzdu, uskoro se izgubio u noći.

— Što ako ih je netko slijedio? — sumnjičavo zavrti glavom Ringo Halleran.

— Po takvoj noći. — odmahne rukom Bill Pikes. — Sumnjam! Konji su im bili oznojeni od oštra jahanja.

— A da ipak provjerimo? — natukne All Halleran. — Nema potrebe! — otresito reče revolveraš i zatvori vrata.

Sjeli su na ležaje i zagledali se u Johnnyja koji je počeo dolaziti k svijesti. Opipao je glavu i polako sjeo.

Motрили su ga šuteći i ne požurujući ga. Kad se naposljetku osovio na noge, pošao je prema štednjaku i u šalicu ulio kavu. Iskapio ju je i ledima se naslonio na zid. Po izrazu njegova lica naslutili su da ga ozljeda boli i sada je pokušava ublažiti jakim kavom kako bi mu se u glavi razbistrilo.

Odbijali su dimove i pažljivo ga promatrali. Nikome od njih nije se žurilo.

Johnny se prvi oglasi.

— No... Clayton me vraški udesio!

— Nije samo tebe — reče Ringo Halleran. — Udesio je i Velikog Jima, a uskoro će i Willa Harrisa! Uspjet će uz našu pomoć. Samo ga je nešto u tome omelo...

— Momak koji je prisluškivao iza pojila na Wellmanovu ranču — doda stariji brat. — Čuo je kako smo čovjeka prerušena u Jima Bannona nazvali Sturges i naredili mu da ustrijeli Franka Wellmana. Jedino nam

je to dosad omelo plan. Kome si još govorio o tom Sturgesu?

Johnny potrese glavom.

— Nikome osim Charlyja Claytona. Harris mi se učinio mnogo ambiciozniji. Ali trebalo je da malo mučnem glavom kad mi je Clayton u svom skladištu pokazao nagomilane zalihe robe i objasnio kako će ih prodati uz dobitak od dvjesta posto čim se grad proširi. No, što je, tu je! Što ste naumili? Hoćete li me ubiti?

Stanovito su ga vrijeme gledali bez riječi. Tada se oglasi Ringo:

— Što nam drugo preostaje? Da te pustimo, pa da se raspricaš kako Veliki Jim Bannon ima dvojnika kojega smo mi neposredno prije ubojstva nazvali Sturges — čovjeka s tisuću maski!

Čim je to čuo, Johnnyju nešto sine. Jednom je prije nekoliko godina u Saint Louisu bio u kazalištu. U njem je, među ostalim, nastupao artist i glumac pod zvučnim nadimkom »Čovjek s tisuću maski«.

Da, čovjek se zvao Theodore Sturges, sjeti se Johnny. Što da radi? Da se cjenka za život? Da se počne svečano zaklinjati kako će o svemu šutjeti kao riba, da nikome neće zucnuti o onome što je bio doživio one kobne noći, da nikad nije čuo za Sturgesa... Da trojicu bandita pokuša nagovoriti da mu poklone život?

Pogleda ih redom i po izrazu njihovih lica zaključi kako to ne bi imalo nikakvog smisla. Pred sobom je imao trojicu hladnokrvnih, nemilosrdnih ubojica.

Nije rekao ništa, samo je stajao i čekao. Znao je da su mu

mogućnosti da izvuče čitavu kožu ravne ništici. Bio im je izručen na milost i nemilost, a glava ga je tako boljela da je jedva mogao razborito zaključivati.

Prvi se pokrene revolveraš Pikas. S klina na zidu uzme svjetiljku i pripali je. Zatim s ležaja dohvati kožnati remen i okrene se zarobljeniku:

— Dođi, Cimarrone!

Johnny ga bez riječi poslušao. Pikes mu upaljenu svjetiljku remenom objesi o vrat tako da mu je visila na grudima.

— Odvedite ga na potok — zapovjedi braći Halleran.

Ringo otvori vrata i izide prvi. Al Halleran gurne Johnnyja preko praga.

— Kreni! — promuklo će Al Halleran. — Samo naprijed!

Johnny je bio svjestan svoga položaja. Plan je bio zaista jednostavan. Svjetiljka obješena o vrat jasno ga je obasjavala. Nije je mogao ni ugasiti ni skinuti: ruke su mu bile vezane, a dok se svjetiljka sama ne ugasi, oni će ga pogoditi nekoliko puta.

Nije pokušavao ništa. Zaokupile su ga Pikesove riječi: odvedite ga na potok!

A to je značilo da kotlinom, zacijelo negdje blizu, protječe voda. A zašto ga tamo vode, bilo je potpuno jasno.

Planinski brzac bio je bliže nego što je pretpostavljao. Zapjenjena bučna voda divlje je protjecala dubokim koritom, stotinjak metara ispod njih. Zbog toga se šum vode u kolibi nije čuo. Do usjeka u stijenu, kojim je planinski potok presjecao kotlinu u smjeru jug-

zapad, bilo je oko dvjesta pedeset koraka.

Uskoro je stigao do ruba ispod kojeg je duboko bučala vodena bujica. Svjetiljka je oko njega obasjavala prostor od samo nekoliko metara. Ispod nje ga bilo je mračno kao u rogu.

Johnny se okrene braći Halleran.

— Zar vas dvojica niste svjesni na kakvu se podlost spremate? — odjekne mu glas u noći. — Ako me već hoćete ubiti zato jer kao svjedok mogu dokazati da je Jim Bannon nevin — dajte mi barem kakvu-takvu šansu! Dajte mi kolt pa da se borimo kao muškarci! Vas dvojica protiv mene jednoga. Gdje vam je ponos, ništarije? Kako vam je bilo pri duši kad ste Jimu Bannonu prišli ono ubojstvo, a i sada, kad mene namjeravate baciti u ponor?

Glas ispunjen prezirom utihnuo je u noći.

Gledali su ga bez riječi i on je znao da je izgubljen. Isprva je gajio nadu da bi se mogao baciti u potok i spasiti ronjenjem. Ali skok odavde značio bi sigurnu smrt. Ne, sve je bilo izgubljeno! Al i Ringo Halleron bili su udaljeni samo desetak koraka, a njemu je o vratu visila upaljena svjetiljka. Tako jasno osvijetljena ne bi ga promašili ni slabiji strijelci.

Promicale su sekunde duge ako vječnost, a on je mirno stajao čekajući prvi metak. Ništa mu drugo nije preostalo. Bio je na kraju životnog puta, u to je bio čvrsto uvjeren. Čekao je ponosno uzdignute glave.

Banditi su malo oklijevali. Zar ih je svojim riječima pokolebao, pogodio u živac? Zar su još imali ponosa i osjećaja?

Ne, u to se nije usudio ni povjerovati!

Ringo Halleron odjednom podiže kolt, nanišani u Johnnyja i divlje zareži:

— Do vraga sa svim tim lijepim riječima o ponosu i časti! Ovdje je u pitanju velika igra...

— Koju nećete privedi kraju! — prekine ga iz tame oštar glas. — Bacite oružje, brzo!

Johnny je po glasu prepoznao Cassa Kehoea.

Da, bio je to predradnik s Bannonova ranča! Johnny ugleda nejasan tamni lik iza braće Halleran. Do njega nije dopirala svjetlost. I braća su odmah prepoznala glas. Imali su već prilike da se sretnu nekoliko puta. Oklijevali su samo dje-lić sekunde.

Naglo su se sagnuli i okrenuli. Koltovi su im još otprije bili u rukama.

Bili su brzi i vješti a pouzdavali su se i u svoju sreću.

Ringo se dospio okrenuti samo dopola.

Al se okrenuo gotovo pola kruga.

Ali ni jedan od njih dvojice nije uspio pogoditi protivnika. Kehoe ih je preduhitrio.

Ringo je uspio jednom opaliti u nebo, a Al dvaput u zemlju.

Sve je bilo gotovo za samo nekoliko sekunda. Johnny Lane shvati da će ostati živ. Spasio ga je čovjek od kojeg mu je na glavi ostala čvoruga.

— Pikes je još u kolibi — poviče Kehoe i potrči.

Johnny se s mnogo muke oslobodio remenja i svjetiljke. Zatim je pokupio Ringov kolt i potrčao za Bannonovim predradnikom.

Na vratima ga Kehoe dočeka sva zadihana.

— Momak je na vrijeme odmaglio — promrsi predradnik neraspoloženo. — Čini se da je čuo kad sam dojahao pa je vjerojatno otišao provjeriti tko se to šulja oko kolibe. Pronašao je mojega konja, a kad je čuo pucnjavu, ne gubeći ni trenutka dao je petama vjetra.

— Ostavili su svoje konje — reče Johnny. — Možda još nije daleko.

Kehoe zavrti glavom.

— Ne bi imalo nikakva smisla. Iz kotline se može izići na nekoliko mjesta. Uostalom, Pikes je mnogo opasniji od one dvojice. Uostalom, nešto sam ipak uradio. Spasio sam vas, Johnny Lane! Čuo sam kad ste onoj dvojici rekli da ste jedini svjedok koji može dokazati da je Jim Bannon nevin. Ako je tako, vraški sam znatiželjan da čujem vašu priču. Nadam se da mi barem toliko dugujete. Ili...

— Sve ću vam ispričati! — prekine ga Johnny. — Ali recite mi kako ste to odjednom iznikli iz tame?

Cass Kehoe se tiho nasmije.

— Jednostavno! Od samog početka bio sam uvjeren da Jim Bannon nije mogao počiniti ono ubojstvo i odmah sam pomislio da je posrijedi dvojnjak. Premda je Will Harris bio Bannonov najveći protivnik, u nje ga nisam posumnjao. Ipak sam ga posjetio i prilično uznemirio. Zabrinulo ga je što je netko drugi zamijesio kašu, a sumnju naveo na njega — ni kriva ni dužna. Netko nas je, očito, htio nauckati na njega. Nije mi promaklo da je uplašen. Odmah je otišao u salun i porazgovarao s Charlyjem Claytonom. Nakon toga vas ste dvojica odjahali iz grada.

— A vi za nama!

— Tako je! Po takvoj noći bilo je zaista teško. Na sreću, jahali ste brzo, bez odmora, pa sam vas mogao pratiti po zvuku kopita. Jednom sam vas izgubio, ali sam se sjetio kolibe u brdima i pojahao prema njoj. I tako sam stigao ovamo. — Nastavio je nakon kratke stanke: — Došuljao sam se do vrata i osluhnuo. Zaključio sam da protiv četiri protivnika ne bih imao mnogo izgleda na uspjeh. Malo sam se odmakao držeći kolibu na oku. Poslije sam vidio Claytona kako odlazi. Eto, to je sve! A sada mi opišite kako je ubijen Frank Wellman!

— Netko je prerušen u Bannona obmanuo sve prisutne. Nedavno mi je sinulo tko bi to mogao biti: čovjek koji je istodobno i revolveraš i izvrstan glumac. Nadimak mu je »Čovjek s tisuću maski« ili tako nekako. Zvao se Theodore Sturges kad sam jednom...

IX

Jušaći u grad, Clayton je bio zaokupljen svojim planom. Pokušaj da se na Willa Harrisa prebaci sumnja kao organizatora hajke na Jima Bannona nije urodila željenim plodom. Harris je postao sumnjičav i sada će tražiti dokaze. Postarati će se da ga ne snađe rančerova sudbina.

I tako je propao brižljivo smišljen plan da se Harris i Bannon zavade i međusobno unište.

Ali Clayton je već smislio nov plan!

Stigavši u grad, oba je konja odveo u konjušnicu pokraj svojega skladišta. Zatim se uspne u svoju sobu i presvuče, pazeći da

na njemu nitko ne zamijeti tragove oštra jahanja dvadesetak milja.

U salunu se pojavio u jedan sat nakon ponoći. U njemu je bilo više ljudi nego obično u to vrijeme. U posebnim je grupama sjedilo dvadesetak farmera i doseljenika. Nije mu promaklo da su svi dobro naoružani.

Prišao je njihovu stolu, s nekim se rukovao i malo popričao, a zatim je sve počastio pićem. Kad su ga upitali što on misli o nastaloj situaciji, rekao je svoje mišljenje:

— Vi ovdje sjedite jer ste uvjereni da bi Bannonovi momci mogli pokušati osloboditi gazdu. Zašto se ne pridružite šerifu? On je pred zatvorom postavio promatrača, i to je dobro. Ja sam na vašoj strani. Ako netko bude pokušao izvući zatvorenika, ja ću vam se pridružiti sa svojim ljudima. Duboko sam uvjeren, baš kao i vi, da u ovom kraju ima dovoljno mjesta za tisuće doseljenika. Ako veliki rančer misli da može nekažnjen ustrijeliti nenaoružana farmera, takav...

— Takvog treba objesiti! — prekinu ga ljutito bradati farmer i šakom lupi po stolu.

Već prilično nakresani, prisutni su njegove riječi popratili odobravanjem. Ljudi su se zagrijali. Kad je netko izgovorio ono kobno »objesiti«, svakome je od njih negdje u glavi već tinjala misao, vrebajući poput zvijeri prije skoka, koje možda još nisu bili dovoljno svjesni.

U jednom su, međutim, bili jednodušni: Veliki Jim Bannon zaslužio je vješala!

— A da ga mi sami objesimo? — natukne netko.

— Zašto ne! — prihvati odmah drugi. — Uradimo to sami prije nego što ga njegovi nekačkim trikom ne izbave. Ubio je Franka — i za to mora ispaštati! Oslobodit ćemo ovaj kraj njegove tiranije...

— I naseliti se na njegove najbolje pašnjake — vatreno ga prekinu treći. — Nitko nas više oдавде neće otjerati!

Postalo je još življe i glasnije. Clayton se polako vrati k šanku i šapne pipničaru da ljudima od vremena do vremena odnese piće, i to na njegov račun. Zatim se nakratko izgubi. Popevši se na kat, uđe u Johnuyjevu sobu i počne čeprkati po njegovim stvarima. U zavežljaju što ga je Liz Bannon privezala za sedlo Johnnyjeva konja pronađe oko tri tisuće dolara i uzme ih, a zavežljaj baci kroz prozor.

Kad se vratio u salun, farmari su bili još ratoborniji, željni osвете i spremni da pravdu uzmu u svoje ruke. Sve ih je izjedala sumnja da bi se Veliki Jim na ovaj ili onaj način mogao istrgnuti iz ruku zakona i za svoj zločin ostati nekažnjen.

Sve je krenulo da ne može bolje, pomisli gostioničar. Zatim stade obilaziti goste izmjenjujući sa svakim po nekoliko ljubaznih riječi. Svakome bi vješto natuknuo kako bi bilo u sveopćem interesu kad bi Bannonu potkresali krila.

Zatim kroz stražnja vrata ode u dvorište, pokupi zavežljaj što ga je bio bacio kroz prozor i uzevši ga, zaputi se u staju za iznajmljivanje konja.

U nju je ušao odostraga, na manja vrata. Oprezno krene kroz tamu osluškujući konjušarevo hrkanje. Bivši kauboj krivih nogu zacijelo je i ovaj put

liječio reumu viskijem, pomisli, a probudit će se tek kad ga ujutro netko valjano prodrma.

Clayton osedla Johnnyjeva konja i za sedlo priveže zavežljaj. Zatim povede životinju iz konjušnice i zaustavi se tek nakon nekoliko stotina metara na otvorenom prostoru. Tu konja udari bičem, a uplašeni ždrijebac zanjišti i odgalopira u noć.

Clayton se vrati u grad, ali ne istim putem. Odostraga se primakne Harrisovoj trgovini. Pripije se uza zid i osluhne.

Samo je iz saluna dopirao prigušeni žamor glasova.

Dobro je znao u kojoj sobi spava Harris, kao i to da trgovac uvijek ostavlja otvorene prozore. Sve je bilo upravo smiješno jednostavno. Clayton napipa ljestve položene na zemlju pokraj zida. Nasloni ih na zid i počne se uspinjati tiho i vješto poput mačke. U tome je zacijelo bio iskusan. Stigavši do vrha, nagne gornji dio tijela kroz prozor. Jasno je čuo Harrisovo disanje.

Zatim izvuče kolt.

Pri vatri prvoga hica jasno je razaznao cilj. Odmah je opalio još četiri puta. Pucnjava je uzbudila građane i susjedi su nagrnuti na prozore i vrata, ali Clayton je do tada već bio u svojoj sobi, a odmah zatim u salunu.

Neki dugonogi momak upadne u salun vičući:

— Iza trgovine je opaljeno pet metaka, ali šerif se ustručava da napusti zatvor uvjeren da je to zamka. Bannonomi ga pokušavaju izmamiti...

— Pogledat ćemo mi — reče gostioničar odlučno i povede desetoricu muškaraca. Njima se na ulici pridruže uznemireni

građani i nekoliko žena. Na prednjoj strani trgovine nije se moglo ustanoviti ništa sumnjivo. Zaobišli su zgradu i netko poviče:

— Ovdje su prislonjene ljestve!

— Da pogledamo! — predloži Clayton.

On se tek treći po redu stade uspinjati ljestvama.

Nakon pola sata, kad se ponovo našao u salunu, Clayton se naslonio na šank i iskapio čašu viskija razmišljajući o toj noći tako bogatoj uzbudjenjima.

Salun još nikada nije bio tako krcat.

Harrisova smrt pogodila je sve. Bilo je jasno da je Veliki Jim dotad suvereno vladao pašnjacima, ali budućnost gradića umnogome je ovisila o Willu Harrisu. Mnogi mali farmeri i doseljenici koji su se naselili na granicama Bannonomova ranča mogli su stati na vlastite noge samo trgovčevom pomoći.

A sada: Harris je bio mrtav!

Što sada, mislili su mnogi. To je osobito zabrinulo doseljenike, od kojih su mnogi bili Harrisovi dužnici.

Na vratima saluna pojavi se stari liječnik. Svi su se radoznalo okrenuli prema njemu, pogotovu kad je podigao ruku u kojoj je držao omotnicu. Žamor se stiša.

— Harris me je prije stanovitog vremena zamolio da to pričvam — reče liječnik i malo zastane u govoru. — To je njegova oporuka. Na omotnici je napisao da je u slučaju njegove smrti otvorim pred svim građanima i objavim njezin sadržaj. Sada ću to učiniti. Čujte, ljudi!

Otvorio je oмотnicu, izvadio komad papira i počeo čitati:

•Oporuka

Ja, Will Harris, nemam nikoga od rodbine. Umrem li prirodnom smrću, opraštam svojim dužnicima dugove. Mojim imetkom i poslovima neka upravlja netko koga će postaviti gradska uprava. Prihod neka bude utrošen za dobrobit grada.

Umrem li naprasnom smrću, neka sav moj imetak pripadne onome ili onima koji će ubojicu izručiti pravdi.

Will Harris

Kad je liječnik završio, stanovalo je vrijeme vladala mukla tišina. Tada se netko oglasi:

— Znači slutio je da je Bannonu na putu i da mu od njega prijeti opasnost zato jer je radio na tome da se ovaj kraj naseli...

Govornika prekine urnebesna galama. Svi su kao jedan nagrnuti na vrata saluna i pohitili prema zatvoru.

Netko poviče:

— Izvucimo ga iz zatvora i objesimo! On je ubio Franka Wellmana, vođu farmera i doseljenika, a jedan od njegovih revolveraša mučki je ubio Harrisu dok je spavao. Bannon je znao da većina od nas ovisi o trgovčevom kreditu i pomoći i da je na našoj strani.

— Tako je! — podrži ga dugonogi bradonja kreštava glasa.

— Sve je to Bannonovo djelo! Tko bi drugi u tome imao interesa?

— Izvucimo ga! — zaurla treći — i s njim na vješala!

Odgovorili su mu gromkim klicanjem.

Mnogi su bili pijani i svi do jednoga uvjereni da su tragični događaji proteklih dana djelo

Bannona i njegovih ljudi, i to u namjeri da ih se otjera iz kraja.

A sada im se pruža prilika da se zauvijek oslobode mrskog neprijatelja.

U šerifovu uredu bila su petorica, svjedoci koji su bili prisutni kad je Jim Bannon dojahao pred Wellmanovu kuću, pozvao Franka da izide i ustrijelio ga.

Bili su to: Tom Rourke, Phil Thorsen, Abe Scott, Hal Anderson i Rob Drake. Sve su to farmeri ili doseljenici koji su Franka Wellmana izabrali za vođu. Od Harrisu su zajednički pozajmili novac i kupili veliko stado ovaca koje je u vrijeme kobnih događaja pred Wellmanovom kućom bilo udaljeno dvadesetak milja. Očekivali su ga tek za dva dana.

Jesse Lee uznemireno je šetao sobom.

Pomoćnike je rasporedio kako je najbolje znao i umio. U zatvoru su stražarili Thorsen i Anderson, obojica švedskog podrijetla, a u uredu su bila preostala trojica.

Svi su šutjeli nemirno gledajući šerifa koji bi svaki čas izvurio na vrata. Pažnju im je privukao sve glasnjiji žagor u salunu.

Jesse Lee uđe u hodnik ispred ćelija i zaustavi se pred onom u kojoj je sjedio zatvorenik. Bannon ga pogleda iskosa i reče:

— Što sada, momče? Zacijelo si se preplašio svjestan da nisi dorastao situaciji! Čuješ li rulju kako galami? Sigurno ti je jasno na što se spremaju. Uskoro će doći i izvući me iz zatvora — ali ne da me oslobode! Rulja se sprema da me objesi. A što ćeš ti poduzeti da to spriječiš, šeri-

fe? Na moje momke biste pripucali, a sada ćete morati...

— Zavežite, Bannone! — poviče šerif otirući nadlanicom znoj sa čela. — Do đavola, to nije isto: ubojicu osloboditi ili ga kazniti za zločin.

Bannon se podrugljivo nasmiješi.

— A zakon? Zacijelo znaš što ti je dužnost!

Šerif šakama grčevito stegne rešetke.

— Kao šerif, ja služim tom zakonu, a njega su stvorili ljudi, upravo onakvi čiju galamu čujemo u salunu.

Bannon se naceri.

— Lijepih li zakonodavaca! Znači, ako nagrnu ovamo, nećete ih zaustaviti puškama?

— Nećemo! Dakako, nećemo im otvoriti vrata, ali na njih nećemo pucati...

Umuknuo je osjećajući olakšanje. Činilo mu se da je našao pravo rješenje koje će mu umiriti savjest i osjećaj dužnosti. Izabrao je najlakši put.

I oni u prednjoj sobi čuli su što je rekao.

Sada je čekao da ga podrže, da mu kažu kako postupa ispravno. Bio je čvrsto uvjeren da i oni tako misle i da im je sada zacijelo laknulo što je on u njihovo ime donio odluku i oslobodio ih tereta odgovornosti i sumnji.

Ali oni su uporno šutjeli. Sva petorica. Zapiljio se u dvojicu Švedana i zaključio da još nisu načistu kakav stav da zauzmu. Nešto im se očito vrzlo glavama, na to on nikako nije mogao dokučiti.

Zbunjen njihovim neočekivanim držanjem, uđe u sobu. Jedan je virio kroz prozor, drugi sjedio a treći, naslonjen na zid,

pregledavao kolt. Bilo je očito da izbjegavaju njegov pogled.

— No, što kažete?

Rourke se nakašlje a Scott, onaj pokraj prozora, pogleda ga preko ramena i ponovo se zagleda kroz prozor.

Šerif osjeti kako ga obuzima nestrpljenje i bijes.

— Hajde, izjasnite se! Da znamo na čemu smo kad vaši prijatelji dođu po Bannona! Moramo zajednički odlučiti što da učinimo. Oni ne dolaze da ga oslobode, kao što je pokušala njegova družina. Oni ga hoće kazniti, a to je i zaslužio! To je nešto sasvim drugo, zar ne? No, recite nešto!

Govorio je sve glasnije, bijesom čovjeka koji osjeća da nije dorastao situaciji. Ali oni su i dalje uporno šutjeli. Sada su sva trojica virila kroz prozor i osluškivala buku iz saluna.

Naposlijetku se oglasi Abe Scott, sijedi šezdesetogodišnjak:

— Momče, zašto si se prihvatio toga posla?

Jesse Lee se lecne.

— Što to znači? — naroguši se uvrijeđeno.

Abe Scott, čovjek koji je već mnogo toga prevalio preko svojih leđa, pride Leeju i zagleda mu se u oči.

— Još donedavno ovdje je samo Veliki Jim Bannon predstavljao zakon, i to je bilo loše. Sada je u zatvoru, premda uporno tvrdi da je nevin. Zbog toga je čak zabranio svom predradniku da ga pokuša spasiti. Uvjeren je da ima dvojnika i da je taj ubio Wellmana.

— Zar u to vjerujete?

Stari farmer zavrti glavom.

— Zasad ne, ali dokle god postoji i najmanja mogućnost da se to dokaže, moramo je uzeti u

obzir. Ne smijemo uzeti zakon u svoje ruke. Time bismo dokazali da se ne razlikujemo od njege, da je zakon uvijek na strani jačega. A mi to nećemo! Mi se zalazemo za ravnopravnost pred zakonom, i to za sve! Samo ćemo tako našim obiteljima, a i kasnijim generacijama, osigurati zaštitu i sigurnost.

Lee je neraspoloženo vrtio glavom.

— Ti to ne razumiješ, momče! — nastavio je stari farmer. — Ti si bio kauboj. Ti ne želiš da sebi i svojoj djeci podigneš dom. Razumiješ li me sada, momče? Mi Bannona ne smijemo izručiti pijanoj rulji. O njegovoj sudbini treba da odluči nepristrana porota. A kako se meni čini, pedesetak pa i više milja uokrug nećemo naći objektivne porotnike. U tome je problem, Jesse Lee! O tome sam mnogo razmišljao i sada sam čvrsto uvjeren da imam pravo. Što vi mislite o tome?

To je pitanje postavio više onoj četvorici negoli šerifu. Thorsen i Anderson pojavili su se na vratima sobe.

Pogledali su se. Jesse Lee ponovo obriše znoj sa čela. Razmišljao je o onome što je upravo čuo pokušavajući da shvati starog farmera. Pogledom je redom prešao po ozbiljnim licima petorice muškaraca. Bili su to ozbiljni,iskusni ljudi koji su se svojski trudili da sebi i svojim stvore dom koji će im pružiti mir i sigurnost.

A jednom bivšem kauboju to je bilo strano. Nije mogao shvatiti upornost i trud koje su u to ulagali.

Jesse Lee je naposljetku ipak shvatio. Uvidio je da će mu ono što se u prvi mah činilo lakim

i jednostavnim zadati mnogo teškoća i neprilika.

Znao je da ono što predstoji nadmašuje njegove snage i sposobnosti. Što da uradi? Ponudilo mu se primamljivo rješenje, najlakše: da od svega odustane! Da skine šerifsku zvijezdu i baci je na stol. Tko ga u tome može spriječiti? Pojahat će konja, izgubiti se iz grada i tako otarasiti svih briga.

Na sebi je osjećao njihove uporne poglede sluteći što od njega očekuju. Shvatio je da mu pružaju priliku da se opredijeli.

Procjenjivao je izgleda i svoju ulogu u svemu tome. Ako uspiju odbiti gomilu, zacijelo će se proslaviti. Možda će ući u povijest ovoga kraja kao ličnost izuzetne hrabrosti. A kad se grad jednom proširi i postane sjedište uprave okruga... imat će i te kakve šanse da ga izaberu za okružnog šerifa.

Galama je postala glasnija, a to je bio znak da je gomila izišla na ulicu i da će uskoro svi nagrnuti pred njegov ured. Pogledao je zvijezdu na prsima. Ako je hoće zadržati, morat će ostati s ovom petoricom. S njima će morati... Nešto ga stegne u grlu pri pomisli što će sve morati uraditi ako...

Odluku je donio brzo, kao u transu:

— Imate pravo, u nas nećemo naći objektivne porotnike. Moramo Bannona otpremiti u okružno središte, i to odmah. Vas dvojica, Rourke i Drake, pođite u konjušnicu kroz stražnji izlaz i pripremite šest osedlanih i jednog teretnog konja. Odaberite dobre konje jer nas čeka jahanje od dvjesto milja! Ne zaboravite vodu i vreću zo-

bi. Požurite! Mi ćemo dotle zadržati rulju. Hoćete li?

— Odabrao si pravi put, šerife — reče mu Abe Scott.

— Znao sam da nećeš odustati kad prigusti — osmijehne se Phil Thorsen, a zatim se okrene onoj dvojici i oštro će: — Što još čekate?

Thorsen je Rourkea i Drakea pustio kroz stražnja vrata pa se odmah vratio k prozoru.

Gomila je već stigla pred zator. Pred njim su se okupili svi koji su mrzili Bannona.

Počeli su žestoko udarati po vratima. Ali šerif ih nije otvarao. Odškrinuo je prozor koji nije bio velik, kroza nj bi se bilo teško provući.

— Što vam je, ljudi? Što hoćete? — poviče Jesse Lee.

Glas mu je bio miran i odavao je samopouzdanje. Više mu nije bilo do toga da među sugrađanima izazove povoljan dojam. Govorio je kao ozbiljan čovjek na kojem je ležao teret odgovornosti. Odbacio je ulogu opuštenog šerifa kojemu sve lako polazi za rukom.

Svojim je pitanjem iznenadio mnoge na ulici. Žamor se stišao. Tada se začuje promukao glas iz posljednjih redova:

— Čujete li ga, ljudi? Pita nas što hoćemo! Zar je toliko glup?

— Hoćemo Jima Bannona! — poviče ćelavi čovjek koji se od pića jedva držao na nogama.

— Daj nam ga da mu sudimo zato što je mučki ubio Franka Wellmana, našeg vođu! — oglašila se plavokosi doseljenik u grubim, pohabanim čizmama. — A sada su sredili i Willa Harrisa, čovjeka koji je mnogima pomogao kreditima i koji se jedini koliko-toliko suprotstavljao bezobzirnom rančeru.

— I to je njegovo djelo! — drekne visoki čovjek zakrvavljenih očiju. — Kako nas Harris više ne bi mogao financirati!

— Dosta je pričanja, prijedimo na djela!

— Tako je!

— Otvorite vrata da može noći! Posljednje riječi zaglušila je sveopća galama.

Svi oni, građani, farmeri i doseljenici koji su prispjeli iz udaljenih logora, bili su jednodušni u tome da započeto privedu kraju. Za to su se osjećali dovoljno snažnima.

Htjeli su se dočepati omrznutog rančera, ne toliko da bi se udovoljilo pravdi, nego iz osвете i koristoljublja. Njegovom smrću oslobodit će se glavne smetnje da se poput plime rašire njegovim pašnjacima. Bilo ih je šezdesetak. Oni najbliži vratima nasrnuli su na njih plećima.

Jesse Lee opali sačmaricu u zrak i razularena gomila načas zastane. Mladić brzo iznutra zatvori prozor drvenim kapcima.

Čulo se nekoliko psovki i ljutih povika te napadači ponovo navale na vrata.

Stari Abe Scott dohvati drugu sačmaricu, uperi je koso prema gornjem dijelu vrata i opali. Sačma poput pesnice probije drvo iznad glava gnjevnih napadača obasipajući ih iverjem.

Još su jednom ustuknuli.

— Podimo u zatvor — reče Jesse Lee mirno. — Zatvorenika ćemo izvesti iz ćelije i s njim izići na stražnja vrata prije nego što nam presijeku put. Zatim ćemo potrčati prema konjušnici. Krenimo!

Požurili su. Izlazeći, za sobom su zaključali zatvor, uvjereni da

će i to neko vrijeme zadržati napadače.

Tada su potrčali iz kuće i izgubili se u noći. Sa sobom su vodili rančera s lisičinama na rukama.

X

Nekako baš u isto vrijeme Liz Bannon je zapalila hrpu sijena između konjušnice i dvorišta u kojem su bila teretna kola. S prozora svoje hotelske sobe zdvojno je bila pratila razvoj događaja, a kad se pijana rulja zaputila prema zatvoru, znala je što će se dogoditi. Slutila je da će se događaji tako razvijati čim je saznala da je Will Harris mučki ubijen u krevetu.

Nešto je morala poduzeti. Ali što?

Što je razbješnjene ljude moglo zaustaviti? Samo strah da će pretrpjeti materijalni gubitak, veliku štetu.

Vatra! Brzo siđe i potrči ona gdje bi mogla naći lako zapaljiv materijal. Sijeno se brzo razgorjelo, a tome je pomogao i vjetar. Vatra se rasplamsavala svakom sekundom i uskoro je visoka baklja osvjetljavala noć.

Djevojka se povuče na sigurno. Glavnoj se ulici primakne prolazom između hotela i brijačnice. Tada začuje pucnjeve i nakon toga ljutite povike i psovke.

Vatra je već zahvatila neka kola i najbližu šupu. Napadači su upravo razvalili vrata kad netko poviče:

— Vatra!

Zapanjeno su zastali i okrenuli se prema osvjetljenom nebu. Bezbroj je iskara sunulo uvis.

— Zapalit će se kuće! — zdvojno poviče netko.

To je najviše uzbunilo građane. Nešto je valjalo hitno poduzeti, jer su im u opasnosti kuće, čitav grad.

Oni su prvi potrčali prema mjestu požara da se prihvate gašenja. Trčeći zvali su i druge da im se pridruže. Inače će cijeli grad uskoro biti zahvaćen plamenom.

U šerifovu uredu ostala je samo nekolicina najupornijih i najglasnijih. Provalili su i u zatvor, ali samo da bi ustanovili da ni tamo nema nikoga. Šerif i njegovi pomoćnici odveli su zatvorenika.

* * *

Kad su stigli u dvorište konjušnice, Rourke i Drake već su bili osedlali konje. Sjaj zapaljena sijena osvjetljavao je nebo.

Dok su uzjahivali, čulo se nekoliko prigušenih psovki, zatim su se šuteći zaputili prema ulici. Tamo su ih opazili građani i farmeri te otkriće popratili bijesnim povicima.

Tješilo ih je jedino što neće moći brzo organizirati potjeru. Imat će vraške muke da obuzdaju vatru. Za njima je pojurilo samo nekoliko jahača iz udaljenih logora.

Liz je opazila kako šestorica jahača vode njezina oca. Htjela je potrčati uskim prolazom između hotela i brijačnice, ali se predomisli jer to zaista ne bi vodilo ničemu. Ljudi na ulici zacijelo bi je prepoznali i ona bi se zasigurno našla u opasnosti.

Odlučila je da se vrati u konjušnicu i osedla konja. Konjušara nije bilo nigdje u blizini.

Kad je uzjahala, neki su je građani odmah prepoznali. Podbola je konja praćena psovkama i bijesnim povicima.

Bila je kći omrznutog rančera. Sasvim su zaboravili da je sve to vrijeme bila u hotelu. Sada im je zacijelo sinulo da je je upravo ona potpalila vatru. Ali na to je imala pravo, uvjeravala se djevojka. Kad je pijana rulja odlučila da linčuje njena oca, morala je nešto poduzeti da te usijene glave spriječi.

Jahala je za šerifom i njegovim pomoćnicima, koji su Jima Bannona izveli iz grada. Prednost im je bila manja od deset minuta.

Malo-pomalo, ona ih je sustizala. Nakon sata oštra jahanja, u nosnicama je već osjetila prašinu što su je na poštanskoj cesti podizali jahači ispred nje.

Uto za sobom začuje topot konja i nakon nekoliko minuta sustigne je osamljeni jahač: Charly Clayton. U njemu je odmah prepoznala glavnog podstrekača one gužve pred zatvorom.

Stanovito su vrijeme šuteći jahali usporedno.

— Što hoćete, Claytone? I dalje rovariti protiv mog oca i uvjeravati ljude kako je za njih najbolje da ga što prije objese! — poviče odjednom Liz bijesno sijekajući očima.

On joj odgovori smijehom.

— Ja sam za red i pravdu, Liz! Pridružiti ću se potjeri kako bi bila jača kad vaši momci pokušavaju osloboditi Bannona. Ako ste pošli obavijestiti svoje...

Naglo se sagnuo, ispružio ruku i pokušao joj istrgnuti uzde iz ruke. Njegov pokret nije ju zatekao nespremnu. Zamahnula je jahačim bičem i ošinula ga preko očiju. Ne gubeći ni trenutka, skrenula je sa ceste i udarila preko polja. Uskoro se izgubila u noći.

On se tek nakon stanovitog vremena oporavio od neočekivanog udarca. Ponovo je pogledao, ali su mu oči poslije još dugo suzile.

Bilo je prekasno da krene za njom i, psujući u po glasa, produži cestom.

* * *

Cass Kehoe i Johnny Lane nisu se dugo zadržali pokraj osamljene kolibe. Osedlali su konje braće Halleran, Pikesova odlučili povesti sa sobom. Zatim su zapalili brvnaru i pričekali dok nije plamtjela kao buktinja.

Tada su izjahali iz kotline.

Johnny se iskašlje.

— Premda mi nešto dugujete, Casse, za ono što ste maloprije učinili, moram vam se zahvaliti. Da niste došli u pravi trenutak...

— Ostavite... i zaboravite! — odvrati mu Kehoe grubo.

Jahali su šuteći, Kehoe na čelu. Ali nisu stigli daleko... Pogriješili su, i to dva puta. Prvi put kad su zapalili brvnaru i zatim čekali da se vatra razgori i požar osvijetli noć nadaleko. Druga im je greška bila što su potcijenili Billa Pikesa.

Ta dva propusta tek će osjetiti na svojoj koži.

Izlazeći iz kotline putem prema gradu i Bannonovu ranču, morali su proći kroz nekoliko klanaca, mjesta idealnih za zasjedu. Njima za leđima bilo je od požara osvijetljeno nebo.

Bill Pikes, koji nije odmaglio na predradnikovu konju, nego ih je u jednom klancu vrebao, ugledao ih je jasno na osvijetljenoj pozadini.

Kehoea je pogodio prvim hicem.

Predradnik se pokušava zadržati u sedlu, ali se konj na kojeg nije bio navikao uplaši, propne i zbaci jahača među kamenje kojeg je u klancu bilo posvuda.

Pikes je dalje ispaljivao metak za metkom iz vinčesterke koju je bio našao u sedlu.

Prilikom koja mu se pružila odlučio je da iskoristi odlučnošću iskusnog ubojice. Za razliku od mnogih revolveraša, izvrsno je gađao i iz puške.

Drugi metak, namijenjen Johnnyju, završio je u vratu konja na kojem je jahao Kehoe, i to u trenutku kad se uplašena životinja visoko propela na stražnje noge.

A to je Johnnyju bilo dovoljno da sjaše i dohvati se zaklona. Slijedećih nekoliko metaka bilo je namijenjeno konjima koji su preplašeno odgalopirali prema kotlini obasjanoj požarom.

Johnny je puzao među kamenjem dok nije stigao do ranjenika. Kehoe je muklo stenjao. Činilo se kao da gubi dah. Ali kad je progovorio, glas mu je zvučao kao obično:

— Hajde, Cimarrone Johnny, uhvati ga! Rana mi nije teška. Dah sam izgubio zbog pada.

— A rana? — zabrine se Johnny. — Mogao bi iskrvaviti...

Ranjenik odmahne glavom.

— Ne brini se, sam ću je previti! Sada je najvažnije da uhvatiš Pikesa.

— Svakako.

Johnny je po ranjenikovu glasu zaključio da je riječ o lakšoj rani i da Kehoea mirne duše može ostaviti sama. Najprije je sa čizama skinuo ostruge. Tako će se lakše i tiše kretati. Napredovo je potbuške, puzeći. Zaklon su mu pružale samo manje kamene gromade i kržljavo

grmlje visoko do koljena. Da se podigao previše, Pikes bi ga jasno uočio na osvijetljenoj pozadini.

Johnny tiho opsuje, ljut na greške koje su bili počinili. Što im je trebalo da zapale brvnaru i da čekaju da se plamen rasplamsa? Ni protivnika nisu smjeli potcijeniti! Svjestan povoljna položaja u kojem se zatekao, momak nije oklijevao da se suprotstavi dvojici protivnika.

Johnny se polako i s mukom probijao. Bio je uvjeren da ih revolveraš vreba među stijenjem, da nije pobjegao. Zacijelo je računao s protivnikom manje, jer mu nije moglo promaći da je ranjeni Kehoe tresnuo na oštrom kamenju.

Johnnyju načas zastane dah kad je nedaleko u niskom grmlju začuo karakterističan zvuk razdražene čegrtuše. Brzo odskoči u stranu i četvoronoške otpuže nekoliko metara dalje, sve do oveće kamene gromade, iza koje potraži zaklon. Nakon kratka predaha otkotrlja se dalje, svjestan da je bukom zacijelo privukao protivnikovu pažnju.

Kad se dokotrljao do okomite stijene kanjona, pronađe usjek kojim se moglo popeti na stijenju iznad klanca, nešto poput kamina, otvorena s jedne strane. Ne oklijevajući mnogo, Johnny se počne penjati upirući se nogama i rukama o neravno stijenje. Premda je na oštrom kamenju izranjavio ruke, uporno se penjao sve više, trudeći se da bude što tiši, da ne odvali ni najmanji kamenčić — kako protivniku ne bi odao svoj položaj.

Penjanje je završilo nakon nekoliko metara. Valjalo je na-

staviti uskom izbočinom u okomitostiji, mjestimice užoj od pedlja. Izvukao je kolt i gurnuo ga za opasač, gdje mu je bio bliži i u slučaju potrebe mogao ga je brzo povući.

Izbočina je na jednome mjestu bila tako uska da je u prvi mah pomislio da će morati odustati. Pipajući po stijeni, otkrije pukotinu koja mu posluži kao uporište za prste, te, obješen o stijenu, nogom napipa dovoljno veliku izbočinu. Prešavši opasno mjesto, uskoro izbije na usku terasu koja se sve više širila.

Priljubio se uz kamen i tek nakon kratka predaha nastavi puzati. Sada je bio siguran da ga Bill Pikes dolje u klancu ne može čuti. Je li Pikes još uopće ondje?

Odjednom začuje Kehoeov glas. Doimao se mirno i ni po čemu nije odavao teškog ranjenika. Johnnyju lakne. Bilo mu je jasno da mu predradnik hoće pomoći. Zacijelo je zaključio da se on dovoljno privukao protivniku.

Što je naumio? Da otkrije gdje se pritajio revolveraš?

— Hej, Pikesu! Čujete li me? Johnny Lane će iskrvaviti ako ga odmah ne odvedem liječniku. Nećete, valjda, dopustiti...

— Neka iskrvavi! — oglasi se revolveraš upravo ispod Johnnyja. Glas mu je bio hladan i bez trunke osjećaja. — Aha, a ja sam bio uvjeren da sam vas pogodio. Kehoe! Ali, sudeći po vašem glasu, sredio sam Cimarrona. Eh, pa dobro, Kehoe! Iz ovega klanca nećete izići. Brvnara će gorjeti do jutra, a ja odavde imam izvrstan vidik. Bolje bi bilo da se predate. Ja imam pušku, a to je prilična prednost. Konji su mrtvi. Do njih ne mo-

žete dopuzati da uzmete pušku ili zavoje. Uostalom, ne moram vas gadati izravno. Uvjerite se!

Brzo je počeo ispaljivati metak za metkom i pokazao se pravim majstorom u rukovanju oružjem. Meci su iz stijene pokraj Cassa Kehoea izbijali krhotine od kojih su neke prozujale pokraj predradnikove glave. Još opasniji bili su meci što su se odbijali od stijena. Ako Pikes bude imao dovoljno municije i upornosti, naum bi mu mogao uroditi plodom.

Bill Pikes znao je svoj posao: kako se ubijaju ljudi.

Ali ovaj put nije mu se posrećilo. Nasjeo je triku, i Johnny je otkrio gdje se skriva.

Bacio se na njega sa četiri metra visine skokom planinskog lava.

XI

Kehoe je ugledao tamnu priliku i začuo kako nešto struže po zemlji.

— Imam ga — oglasi se Johnny daščući od napora.

— Obavio si dobar posao — promrmlja Kehoe, ali mu je glas sada bio slab, bezbojan i promukao.

Glava mu klone u stranu i on se onesvijesti. Tek sada sine Johnnyju da je Kehoe bio teže ranjen nego što mu se učinilo. Uspio ga je obmanuti. To ga je zacijelo stajalo mnogo napora, pogotovu kad je pozvao bandita kako bi mu pomogao da otkrije gdje se revolveraš krije.

Johnny klekne pokraj njega. Pregleda mu ranu i po velikoj krvavoj mrlji na košulji sa zabrinutošću zaključuje da je ranjenik izgubio mnogo krvi. Možda mu više nije bilo spasa? Nešto

je valjalo odmah poduzeti da se krvarenje zaustavi.

Johnny potrči prema ustrijeljenim konjima i pronađe što mu je bilo potrebno: uz košulje i rupčice – vrećicu brašna.

Brašnom se poslužio kao praškom. Njime je posuo ranu na ledima, i to obilato. Krvarenje je nakon stanovitog vremena gotovo prestalo. Ali to je bio samo početak. Morao je učiniti još mnogo toga, inače je Cassu Kehoeu odzvonilo.

Kad se Bill Pikes osvijestio, našao se pokraj vatre. Sjeo je ustanovivši da nije vezan. Boljela su ga leđa, rame i glava, ali mu ništa nije bilo slomljeno. Revolveraš je bio izdržljiv momak, navikao da podnese i teže udarce. Sada se ogledao uokolo, protežući se kako bi ubrzao protok krvi.

Pokraj vatre ugledao je Cassa Kehoea umotana u deke.

Johnny Lane čučao je na kamenu, poigravao se sa dva revolvera ne skidajući pogled s revolveraša.

– Je li mrtav? – upita Pikes pokazavši glavom ranjenika.

– Nije.

– On me udesio! Već ste dopuzali iznad mene kad me naveo da mu odgovorim – promrsi Bill Pikes i zavrta glavom. – Svakome kad-tad promakne koja greška! Sada me imate i što ste naumili, Cimarone Johnny?

Doimao se hladnokrvno. Bio je to ubojica koji nije znao za milost, ali ni sâm za milost nije molio.

– Predlažem da se okladimo.

– Da se okladimo!? – iznenadi se revolveraš.

– Da, o tome sam razmišljao dok ste bili onesviješteni.

Pikes ga je gledao s nevjericom u očima, zatim se počeo iza uha.

– Kakvu okladu predlažete?

– Predlažem da se borimo! Ja ću vam kao svoj ulog dati kolt i tako pružiti priliku da se izvučete. Jeste li mojim ulogom zadovoljni?

– Što ću ja uložiti?

– Vi ćete mi ispričati što znate o Sturgesu, o tome gdje ga mogu naći. Ako ja dobijem okladu, Pikes, bit ćete mrtvi pa će vam biti svejedno što će se poslije dogoditi. Ako vi dobijete, ja kao mrtvac neću moći s onim što budem saznao o Sturgesu ništa započeti. Prihvaćate li?

Bill Pikes nije dugo oklijevao.

– Pristajem! – složi se. – Ispričat ću vam sve što znam o Sturgesu. Izbećit ćete oči od čuda! Za njim su raspisane potjernice u gotovo svim državama. Nas smo dvojica stari ortaci i ja jedini znam gdje ga možete naći. Da, sve ću vam ispričati, Cimarone! Ali prije mi dajte riječ da ćete održati obećanje i dati mi kolt.

– Dajem vam svoju riječ.

Bill Pikes se osmjehne.

– U vašu se riječ mogu pouzdati – promrmlja. – Pa i vi u moju kad je dajem dobrovoljno, kao što je sada slučaj. Slušajte me dobro: Theodorea Sturgesa naći ćete ako...

Johnny je pazio da mu ne promakne ni jedna jedina revolveraševa riječ. Bio je uvjeren da mu Pikes ne laže, premda je pred sobom imao hladnokrvnog ubojicu kojega se uvijek moglo kupiti za novac. I Charly Clayton ga je kupio, kao i dvojicu Hallerana.

Ali sada je igra za njega bila dovršena. Prihvatio je ponuđeni rizik. Ako u dvoboju pobijedi protivnika – spašen je, inače... Pokazalo se da je u posljednjoj rundi odlučio da igra pošteno.

Tako je i uradio. Johnny je saznao sve što ga je zanimalo.

Kad je revolveraš završio, pogleda svojim svijetlim očima Johnnija i upita:

– Što sada, Cimarrone?

Johnny je i dalje čučao na kamenu razmišljajući o svemu što je upravo bio saznao.

Zatim pogleda Cassa Kehoea koji je ležao na zemlji kao mrtav. Još je bio živ, ali mogao se izvući jedino ako se njime što prije pozabavi liječnik.

Ako me Pikes ustrijeli, razmišljao je Johnny, umrijet će i Kehoe. Revolveraš ga zasigurno neće odvesti liječniku.

Naglo se maši za džep, izvadi metke što ih je bio izvadio iz Pikesova kolta i baci ih revolverašu pod noge. Potom iz vlastitog kolta izvadi metke, vrati bubnjić na njegovo mjesto i kolt prebaci u lijevu ruku.

– Kolt vam je prazan – reče Pikesu grubo. – Siguran sam da ću opaliti prvi. Meci su vam za pojasom i pod nogama. Je li vam sve jasno?

Pikes se naceri.

– Bacite mi kolt pa da vidite tko će biti prvi!

Johnny izvuče iz pojasa Pikesov kolt i baci ga s onu stranu vatre. Revolveraš ga vješto dohvati u zraku istodobno vadeći iz opasača jedan metak.

Ali i Johnny se trudio da u svoj revolver što brže ubaci metak.

Hici su odjeknuli gotovo istodobno.

Johnny se trgne. Nešto vruće prohujalo mu je između nadlaktice i rebara. Metak ga je, na sreću, samo očešao. On je gađao bolje. Pikes se okrenuo oko svoje osi i srušio na lice.

Cass Kehoe ostat će na životu. I on, Johnny Lane, bio je živ.

I sada, kad je znao sve o Sturgesu, pojavila se nada da se i Jim Bannon izvuče, da ne završi na konopcu kao ubojica.

* * *

Nakon pet milja jahanja, Johnny začuje mukanje goveda a zatim oštar glas:

– Tko je?

– Tko ste vi? – uzvratil Johnny protupitanjem.

– Ovo je Bannonov pašnjak a mi njegovi jahači.

Iz tame izniknu trojica jahača i opkole ga.

– Tko je to s tobom, prijatelju? – oštro će jedan od njih.

– Cass Kehoe – odgovori mu Johnny. – Hitno mu je potreban liječnik. Je li u blizini kakva koliba? Jedan od vas neka odmah odjaše u grad po liječnika, inače bi moglo biti prekasnno...

– Ja ću – složi se kauboj i naredi onoj dvojici: – Prebacite ga u brvnaru pokraj Red Bull Creeka. Do nje nije ni pola milje. Ja ću dovesti liječnika.

Ne gubeći više ni trenutka, kauboj podbode konja i izgubi se u noći.

* * *

Kad je Liz Bannon, jašući po kiši prema ranču, prolazila pokraj kolibe na Red Bull Creeku, opazila je osvijetljen prozor.

Povukla je konja za uzdu i skrenula prema kolibi. Ondje je sjahala i odvela konja pod stre-

hu, pod kojom je bilo malo mjesta jer je ondje već bilo privezano nekoliko osedlanih konja.

— Tko je? — ogласи se netko iz tame.

— Ja, Liz Bannon.

Po glasu je prepoznala Jerryja Cummingsa. Kauboj joj pride.

— Unutra leži Kehoe teško ranjen. Doveo ga je Cimarron Johnny. Frank je otišao po liječnika. Udite, gospodice Bannon!

Poslušala ga je ne mareći što je bila pokisla kao miš. Muškarci, okupljeni oko ranjenikova ležaja, kratko su joj kimnuli. Jedan joj pruži suh ručnik da otare barem lice i kosu.

Djevojka se zagleda u predradnika koji je blijed i nepomičan ležao na jednom od tri ležaja, koliko ih je bilo u brvnari. Upalo lice odavalo je pri svjetlosti petrolejke krajnju iscrpljenost.

Umrijet će, užasne se djevojka, svjesna da joj je Kehoe drag kao otac.

Tada ugleda Johnnija Lanea. Ni on nije skidao pogled s njezina lica. Pitala je pogledom, i on joj ispriča što se bilo dogodilo:

— Kehoe mi je spasio život — zaključi Johnny svoju priču. — Sada je njegov život u opasnosti ako se za njega brzo ne pobrine liječnik. Gospodice Bannon, znam da biste najradije ostali uz ranjenika. Ipak ću vas zamoliti da sa mnom podete na vaš ranč.

Promatrala ga je u nedoumici. Grubo mu se osvetila, a on ju je poslije isprašio po turu kao kakva derana. Pri pomisli na to, krv joj jurne u lice. Ipak se smiri, svjesna da je to sada nevažno, da je Cimarron Johnny na

njihovoj strani, a to je značilo i na strani Cassa Kehoea.

— Zašto da podemo na ranč? — zanimalo ju je.

On ustane i pride vratima, dok su ga kauboji i Liz pažljivo motrili. Nisu mogli a da ne osjete snagu što je iz njega zračila. Bilo je očito da mu nije bilo samo do toga da onesviještena predradnika dovede na sigurno. To je smatrao prvom, neodgovornom dužnošću. Na umu je svakako imao još nešto!

— Bill Pikes mi je rekao kako i gdje mogu naći Bannonova dvojnika, pa sam smislio plan kako da vam oslobodimo oca i dokažemo da je nevin. Da bih to proveo u djelo, morate mi vjerovati.

U brvnari je nastao tajac. Sve su oči bile uperene u njega.

U tišini mirno prozbori suho-njavi kauboj:

— Dobrovoljno je doveo ranjenika, gospodice Bannon. Mnogo sam se naslušao o njemu dok sam se skitao Chisholm Trailom, i ja mu vjerujem.

— Bez ikakvih pitanja? — uzvrpolji se drugi. — Samo tako, iz povjerenja...

Liz pogleda ranjenika i ponovo je zaokupi strašna misao da bi mogao umrijeti. Zatim svrne pogled na Johnnija i klimne u znak pristanka.

— Vjerujem vam, podimo! Nego...

— U redu! — presiječe je Johnny nestrpljivo. — Krenimo! Svaki je trenutak dragocjen!

* * *

Na ranč su stigli za nepuna dva sata. Kiša je malo popustila, a nebo na istoku najavilo je skoro svitanje. Postalo je svjetlije i uskoro je svanulo. Nebo je

još bilo prekriveno tmastim kišnim oblacima.

Konje su odveli u konjušnicu i odmah požurili u kuću. Prozor je bio osvjetljen. Na otvorenim vratima stajao je Gil Bannon. Odmah je prepoznao sestru, a zatim, kad je pokraj njega u kuću ušao Johnny, i njega. Omakne mu se psovka i on se ljutito otrese na djevojku:

— Hej, Liz! Što Cimarron radi ovdje?

— Osedlaj tri izdržljiva konja, Gile! — zapovjedi Johnny, ne obraćajući pažnju na Gilov neljubazni doček. — Torbe napuni hranom za put od dvjesta milja...

— Hej, polako... — upadne mu Gil u riječ, ali Johnny mirno nastavi:

— Oca su ti odveli u okružno središte. Vas dvoje morate im se priključiti. Oni vas neće odbiti jer ste mu djeca. Ne zapitkuj više, Gile! Vrijeme leti!

Gil je otvorenih usta piljio u Johnnyja. Istodobno je osjećao mržnju i stid sjećajući se lekcije koju mu je taj čovjek dao u Deadwoodu. Sestra se okrene bratu i reče odlučno:

— Gile, on je spasio život Casu Kehoeu i zna gdje može naći očeva dvojnika. Ja mu vjerujem. Sve moramo poduzeti kako bismo spasili oca. Cimarron... ah, gospodin Lane zna kako će spasiti oca!

Gil nakon kratkog oklijevanja klimne:

— Dobro! — promrsi nevoljko i iziđe u kišu.

U kuhinji je kuhar upalio svjetiljku. Probudio ga je žamor, baš kao i kauboje u spavaonici. Uskoro će svi biti na nogama. Johnny i Liz nisu tome obraćali

pažnju. Pošli su u rančerovu radnu sobu.

— Što ćemo sada? — upita ga djevojka sklanjajući rukom vlažan uvojak s lica.

— Otac vam zacijelo ima račun u banci okružnog središta?

— upita je Johnny ozbiljno. — Ima li na njemu mnogo novaca?

— Vrlo mnogo.

— Znate li gdje otac drži čekovnu knjižicu?

Ona ga pogleda iznenađeno.

— Znam... ali što će vam?

— Trebam nekoliko čekova i njegovih pisama.

— Ne razumijem...

— To je barem jasno! — reče Johnny. — Pokušat ću nagovoriti Bannonova dvojnika da još jednom nastupi maskiran u vašeg oca. Ponudit će mu pedeset tisuća dolara. Razumijete li me sada?

Njoj je sinulo i u pogledu joj bljesne.

— Uradit će to pred onim istim svjedocima...

— ... u vrijeme dok vam otac bude pod strogom paskom šerifa i njegovih pomoćnika.

— Sve mi je jasno — oraspoloži se djevojka. — A nas dvoje šaljete za njima da šerifu sve objasnimo.

— Samo njemu — upozori je Johnny. — Svjedocima ni riječi! Osobito pripazite da Clayton nešto ne nanjuši. Najbolje da Leeja odvedete na stranu!

— Što da mu još kažem?

— Da o svemu šuti i da se u okružnom središtu zadrži tri dana. Toliko će mi biti dovoljno. A vi ćete...

Dok je ona iz očeva stola vadila čekovnu knjižicu, on joj je objašnjavao što ona još treba da uradi.

S ranča su odjahali već nakon deset minuta.

XII

Kad je šerif sa svojim pratiocima i zarobljenikom stigao na Belle Fourshe River, već je odavno bilo svanulo.

S njima je dojahao i Clayton, koji im se bio pridružio u samo svitanje. Kad ga je Jesse Lee otresito upitao što hoće, hladnokrvno je odgovorio:

— Građani Bannan Cityja su me ovlastili da u njihovo ime jašem s vama kao promatrač. Šerife, zar vam nije jasno da ste odabrali nezgodnu pratnju?

— Zašto?

— S vama su samo petorica svjedoka koji će se zakleti da je Bannan ubio Wellmana. Potrebno je da bude još netko tko u taj slučaj nije tako izravno upleten. Zato sam pojahao za vama!

Šerif mu na to nije odgovorio i ostatak puta do rijeke prevalili su šutke. Kad je sada otvorio usta, omakla mu se psovka. Pljuštalo je kao da se otvorilo samo nebo. Kiša ih je pratila punih sedam sati.

Gaz na kojem su htjeli prijeći rijeku nije se od nabujale vode mogao prepoznati. Šerif se okrene u sedlu i pogleda svoje ljude.

Petorica farmera i doseljenika nisu bili ni izdaleka tako dobri jahači kao kauboiji i stočari. Jahanje do rijeke ih je iscrpilo, a sada su sa strahom u očima buljili u prljavu vodu koja se brže nego inače valjala prema zapadu.

Samo je Charly Clayton uspravno sjedio u sedlu, kao da jahanje na njemu nije ostavilo tragova umora. Pogledavši ga

iskosa, Jesse Lee se iznenadi: tko bi rekao da je vlasnik saluna tako izdržljiv jahač!

Jim Bannan je mirno sjedio na visokom, mršavom smeđem konju, pogodnom za jahača njegove težine. Na rukama je imao lisičine.

— Pokušajmo! — predložio Lee.

Ali njegovi pomoćnici zavrte glavama.

— Ne — usprotivi se Abe Scott. Glas mu se jedva čuo kroz kлокotanje vode i kišu. — Neki od nas ne znaju plivati, a struja je prejaka. Kiša mora uskoro prestati. Pričekajmo nekoliko sati i odmorimo se!

Charly Clayton potjera konja naprijed i prezirno odmahne rukom.

— Što ste se uspaničili! Rijeku ćemo prijeći bez po muke. Čini vam se da je gore nego što zapravo jest. Neka se svaki od vas petorice pobrine za sebe, a šerif i ja odvest ćemo zatvorenika na drugu obalu.

Dojahao je do Jima Bannona i zaustavio konja. Rančer mu se pažljivo zagleda u lice, zatim prozbori muklo:

— Sada sam te prepoznao, Charly! Sumnjao sam otkako si stigao u grad i izgradio salon. Otada su protekle dvadeset i dvije godine, a to je dovoljno da se čovjek vraški promijeni. Ali sad sam siguran, Charly Claytone! Ti si onaj momak...

— Ne znam o čemu trabunja-te, Bannone! — nakostriješi se vlasnik saluna. — Ovamo sam se doselio prije dvije godine i preuzeo salon. Nikada prije nisam vas vidio.

Bannan ga je promatrao naborana čela. U Claytonovim se očima ogledala prijetnja.

Rančer je šutio i mirno sjedio u sedlu ne mareći za kišu. Oborio je glavu a voda mu je sprijeda, s oboda šešira, curila pokraj lijevog koljena na zemlju.

Utonuo je u razmišljanje. Mislima se vratio u vrijeme kad se oženio s Katty. Ona je prije toga još od mladih dana bila zaručena s mladićem iz ugledne obitelji. Po želji roditelja, kojima kao poslušna kći ništa nije htjela odbiti.

Tada je došao on, Jim Bannon!

Bila je to ljubav na prvi pogled. Dovoljno je bilo da se ugledaju i da oboma bude jasno kako su stvoreni jedno za drugo.

Njezini za to nisu htjeli ni čuti, a njima dvoma nije preostalo drugo nego da odu na zapad. Osvetoljubivi zaručnik zaputio se njihovim tragom, i u jednom gradiću pokušao je ustrijeliti Bannona, nakon čega ga je ovaj istukao. Poslije nije o njemu ništa čuo.

Taj mladić, kojemu nije upamtio ni ime, mogao bi biti Charly Clayton.

Vara li se, zaokupilo je Bannona, ili je to doista onaj mladić?

Još nije bio siguran, ali ga je na pozitivan odgovor upućivalo neprijateljstvo što su ga odavale Claytonove oči kad bi se god sreli.

Šerif se iskašlje i reče:

— Ostat ćemo i pričekati. Predlažem da se sklonimo u onu kolibu. Pođimo!

Svi su ga poslušali, čak i Clayton.

Kad su dojahali do kolibe i sjahali, kroz kišu su ugledali kako im prilaze dva jahača, Liz i Gil Bannon.

Po konjima su mogli zaključiti da su jahali vrlo brzo. Konji su im bili mnogo bolji od onih na kojima su jahali farmeri i doseljenici.

Jesse Lee, petorica iz njegove pratnje i Charly Clayton dočekali su ih neljubaznim, gotovo neprijateljskim pogledima. Čak se i Jim Bannon otrese na sina:

— Što, do vraga, tražite ovdje? Što hoćete?

— Došli smo da vam se pridružimo — reče Gil odlučno.

Bio je to zgodan tamnokosi mladić koji se inače doimao lakomisleno. Sada mu je pogled odavao ozbiljnost, kao da je preko noći postao zreliji, muževniji.

— Na to imamo pravo. Imate li što protiv, šerife?

Posljednje je riječi uputio Jesseju Leeju. Šerif dugo zadrži pogled na njemu, zatim ga skrene prema rančeru i naposljetku prema djevojci.

— Dajte mi oružje, Gile! Ne-naoružani možete s nama.

Gil dojaše do njega i pruži mu kolt.

— Jeste li vi naoružani, Liz?

— obrati se šerif djevojci.

Ona zaniječe glavom, a on nakon kraćeg oklijevanja odustane od nauma da je pretrese.

Ponovo se umiješa Charly Clayton:

— Što ako je sakrila oružje?

— Nije — oštro mu odbrusi šerif i odmah produži: — Kad ste nam se već pridružili, Claytone, budite i korisni! Uvjerem sam da znate kako se u kolibi pali vatra. Promatrao sam vas kako jašete, Claytone, i stekao dojam da ste na dugim putovanjima često pravili logorsku vatru. — Zatim se okrene farmerima i reče: — Neka dvojica po-

traže suho granje, a ostali treba da se pobrinu za konje!

Šerifov je glas zvučao čvrsto i odlučno. Mladić se nikada prije nije ponašao tako samopouzdan. Otkako je odlučio da uhapšenika spasi od razjarene gomile i odvede na sigurno, u njemu se vjerojatno dogodila duboka promjena.

A bilo ih je mnogo koji su s nevjericom vrtjeli glavama kad ga je okružni šerif postavio na to mjesto. Zacijelo je bio ipak dobar poznavalac ljudi kad je predvidio da će se Jesse Lee, prije ili kasnije, potvrditi na djelu. Nitko mu sada nije protuslovio. Čak je i namrgođeni Charly Clayton šutio.

Dok su se oni, stisnuti pokraj vatre na kojoj su kuhali kavu, odmarali u trošnoj kolibi na rijeci, Johnny je pokušao sreću nizvodno. Najprije je pokušao ocijeniti koliko će ga bujica zanijeti dok bude prelazio rijeku. Zatim je na drugoj obali pronašao prikladno mjesto, pola milje daleko, iza riječnog zavoja. Ondje će ga struja sama izbaciti na obalu.

Više nije oklijevao ni sekunde. Konj mu je bio prvorazredni žučkasti ždrijebac, jak i izdržljiv. Životinja se isprva nećkala. Ali kad se jednom našla u vodi i kad ju je ponijela struja pa je morala zaplivati, hrabro se uhvatila ukoštac s bujicom.

Johnny joj je pri tome pomagao koliko je mogao. Čvrsto je držao konja za rep udarajući snažno nogama, tako da ga ždrijebac nije trebao vući.

Plivali su ukoso, sve bliže drugoj obali. Ždrijebac je bio dorastao situaciji. Bilo je očito

da mu to nije bilo prvi put da prelazi nabujalu rijeku. Sve je proteklo prema predviđanjima. Suprotnoj su se obali primakli prije zavoja, zatim ih je sama struja izbacila na obalu.

Konj je zadovoljno zafrektao.

— Dobro si to izveo, staro momče! — tepao je Johnny iscrpljenom konju.

I on je jedva stajao na nogama, umoran i mokar, nakon desetosatnog jahanja.

— Zaslužili smo odmor — promrmlja konju skidajući s njega sedlo.

Uskoro je sjedio pokraj vatre koja je veselo pucketala. Voda za kavu samo što nije provrela. Do okruženog središta bilo je još stotinjak milja. Pred šerifom i ljudima koji su pratili uhapšenika stekao je priličnu prednost.

Ali to nije ono najvažnije! Uspjeh će samo onda ako se sve bude odvijalo bez i najmanje nezgode.

XIII

Pošto je kiša prestala, Liz izađe pred kolibu i protegne se na suncu koje je upravo izvirilo iza oblaka. Prije je značajno pogledala Jessea Leeja, pa je on izišao za njom.

Rijeka je još porasla, postala još opasnija. Liz sjedne na gladak kamen koji nije bio mokar i odriješi mokru kosu. Sa četkom što ju je izvadila iz torbe na sedlu stade je četkati. Tople sunčane zrake brzo su joj sušile kosu.

Na vratima se uskoro pojavi Jesse Lee. Pravio se kao da je izišao da provjeri hoće li sada moći prijeći rijeku. Zatim nehajno došeta do Liz i, promatrajući i dalje bujicu, reče:

– Nekoć sam bio lud za vama, Liz. Ako sada mislite da me zbog toga možete nagovoriti da vam pustim oca, grdno se varate!

Promatrala ga je ozbiljno dok je već suhu kosu na potiljku vezala vrpcom.

– Nije mi to ni nakraj pameti. Htjela bih vam samo reći kako ćete uhvatiti pravoga krivca.

– Pravoga krivca? – izusti on s nevjericom u očima.

– Da, riječ je o prilično riskantnom planu u kojem mnogo ovisi o sreći. Ako plan uspije, Jesse, ništa vam ne stoji na putu da potkraj godine naslijedite starog okružnog šerifa kad se on bude povukao s dužnosti. Slušajte me pažljivo nekoliko minuta! Ako ni nakon toga nećete biti svjesni jedinstvene prilike koja vam se pruža, ne zaslužujete drugo nego da život provedete kao mali šerif u beznačajnom gradiću!

U očima mu se i dalje ogledalo nepovjerenje.

– Zašto da ne čujem – složi se nakon kratke stanke osmjevući se preko volje. – Ali, ma što mi ispričali, znajte da Bannonove ne volim. Ne zaboravite to, Liz!

– Neću. Ali vi ste mi oca spasilili od gnjeva razularene rulje i tim svojim djelom pokazali da znate preuzeti odgovornost i u najtežim situacijama. Nadam se da vas osobno neprijateljstvo neće navesti...

– Dobro – presiječe je on nestrpljivo. – To i nije bila moja zasluga! Moji su me pomoćnici natjerali da tako postupim. Pred njima sam se ponio prilično glupo. Isprva sam odabrao lakši, bezopasniji put. Osim toga, htio sam da čovjek koji se

smatrao polubogom dobije zasluženu kaznu. S porotom ili bez nje – nije važno! Onda su me farmeri upozorili na neke pojedinosti, čime su mi otvorili oči. A sad mi ispričajte o tom planu, a ja ću paziti da mi ne podvalite...

Upravo je priču privela kraju kad je iz kolibe izišao Charly Clayton i sišao prema rijeci.

Nije mu promaklo da su se djevojka i šerif o nečemu dogovarali. Upozorio ga je na to njegov instinkt.

Je li ga uspjela obrlatiti, zabrinuo se. Bilo bi čudo da ne pokuša, pa možda čak i uspije. Momak se nekad u nju tako zatelebao da ga je Veliki Jim Bannon bičem morao istjerati s ranča.

Ali sada?

Clayton im pride i pokaže nabujalu rijeku.

– Sada možemo prijeko – reče.

– Zašto još čekamo?

– Još ćemo pričekati – odvrati mu Jesse Lee. – Voda će svakoga sata opasti za stopu. Za dva-tri sata bit će nam mnogo lakše.

Gostioničar sumnjičavo zavrti glavom a na usnama mu se pojavi podrugljiv osmijeh.

– Sve mi se čini da ćete odustati!

Šerif se jedva svladao da ne plane.

– Ni govora! I te kako mi je stalo da što prije stignemo u okružno središte!

Tek u kasno poslijepodne usudili su se da pokušaju. Rijeka je još bila toliko duboka da će konji jedan dio morati preplivati.

Farmeri baš nisu bili oduševljeni. Trojica nisu znala plivati. A to je značilo da će ta petorica imati dovoljno posla sa sobom. Gil će mora-

ti paziti na sestru. Tako će na Jima Bannona morati paziti samo šerif i Carly Clayton.

Bannon se okrene Jesseu Leeju naborana čela:

– Šerife, ni ja ne znam plivati, a prilično sam težak. Skinite mi lisičine, bez njih ću lakše i sigurnije prijeći na drugu obalu. Kunem vam se da neću pokušati pobjeći.

Šerif se dvoumio, ali se zato u razgovor energično umiješa Clayton:

– Ne dolazi u obzir! Lisičine mu moraju ostati na rukama. I s njima na rukama može se čvrsto držati za konja. Što ako ipak zna plivati pa se pokuša spasiti ronjenjem? Struja bi ga brzo odnijela daleko od nas. Ja sam protiv toga da mu skinete lisičine!

Jesse Lee pogleda svoje pratiocce.

– Što vi kažete?

Pogledavali su se oklijevajući. Clayton to odmah iskoristi.

– Veliki Jim je u zatvoru taktizirao. Nije poticao Cassa Kehoea i svoje momke da ga oslobode. Znao je da će tako poslije na porotu ostaviti dobar dojam. Sada je u povoljnijem položaju. Iskoristit će priliku da se oslobodi i umakne!

Njegove oštro izgovorene riječi nisu ostale bez odjeka. Abe Scott, koji je obično govorio u ime ostale četvorice, reče odlučno:

– I mi smo za to da mu lisičine ostanu na rukama. Ako zna plivati, podvalit će nam i izgubiti se pod vodom kao riba. Šerife, ako vam to nije po volji, pričekajmo da rijeka toliko opadne da je uzmognemo pregaziti.

– Dosta je bilo popuštanja – upadne Rob Drake. – Dovoljno smo im izišli u susret kad smo ovi dva dopustili da nam se pridruže.

Jesse Lee duboko uzdahne i okrene se rančeru:

– Morat ćete pokušati s lisičinama na rukama.

– Između nas dvojice – reče gostioničar i potjera konja Bannonu slijeva.

Šerifu nije preostalo drugo nego da rančeru pride zdesna. Tako su ugazili u rijeku. Držali su se zajedno, u skupini. Budući da su bili na gazu, priličan su dio puta gazili prije nego što je snažna struja povukla konje kad su izgubili tlo pod nogama. Skupina se odmah osula.

Šerif im dovikne:

– Tjerajte konje koso i polegnite im što više na leđa.

Najteže je bilo Jimu Bannonu, onako krupnom i teškom. Ni njegovu snažnom konju, koji je toliki put morao nositi težak teret, nije bilo lakše. S lisičinama na rukama, Bannon je bio u mnogo gore položaju od ostalih. Nije mogao plivati niti održavati ravnotežu.

Pa i ovako bi možda stigao na drugu obalu, da nije bilo stabla što je nailazilo bujicom.

Drvo nije bilo veliko i na prvi pogled nije predstavljalo opasnost. Čak se činilo da će proći prije njih.

Ali Claytonov se konj odjednom usplahirio. Prestrašeno je ustuknuo pred krošnjom koja je virila iz vode i promijenio smjer: više nije plivao ukoso. Naletio je na Bannonova konja, da bi se odmah zatim propeo, kao da ga je jahač podbo, gurajući rančerova konja pod vodu.

Bannon se više nije mogao održati u sedlu. Pao je u vodu očajnički pokušavajući dograbiti granu koja je stršila iz vode. Stablo se uto preokrene i on se nade pod vodom.

Struja je dotle Claytona, Leeja i Gila Bannona, koji je ocu pohrlio u pomoć, odnijela daleko od gaza.

Gostioničar je brzo smirio svoga konja. Plivao je s njim kao kakav Indijanac, odavajući izuzetnu vještinu i iskustvo. Teško je bilo povjero-

vati da je maloprije izgubio kontrolu nad životinjom.

Sada se Gilu Bannonu, koji se već gotovo bio primakao stablu za koje mu se držao otac, našao na putu.

— Lupežu! — oštro poviče mladić.

Gilu je preostalo samo jedno: nekako se popeo na leđa svoga konja, odbacio i Claytonu iza leđa bućnuo u vodu.

Bio je izvrstan plivač i uskoro je doplivaao do plutajuće krošnje. Uхвати se za granu i svom silom povuče. Stablo se ponovo okrene, a na drugoj strani, među granjem i lišćem, pojavi se Bannon očajnički hvatajući zrak.

— Drži se čvrsto, oče! — poviče mladić. — Dolazim na tvoju stranu!

Zaronio je pod stablo i našao se pokraj Bannona. Malo se zadihao i pričekao da mu se povрати dah.

— Oče, ovaj se put možeš u mene pouzdati! Otplivat ćemo zajedno. Evo, ovako: ti mi se s leđa uhvati za ovratnik, ispruži ruke i tijelo i nastoj se što više držati površine. Hoćemo li?

Ne čekajući odgovora, okrene mu leđa.

Veliki Jim, inače tako moćan i snažan, u vodi je bio sasvim bespomoćan. Bilo je to gotovo nevjerovatno za čovjeka koji je Indijancima ogorčenom borbom oteo zemlju na kojoj je podigao ranč. Ali u rijeci je bio bespomoćan, tim više što su mu ruke bile u lisičinama.

Sada mu pomoć nudi sin koji se u svakoj prilici htio istaći i koji ga je dosad uvijek razočarao, zakazao pri izvršenju svakog zadatka kojeg bi se prihvatio.

Ali sada, kad se našao u smrtnoj opasnosti, Bannon se u sina pouzdao, poklonio mu povjerenje. Ispustio je granu, kojoj je mogao zahvaliti što se dosad držao na površini, naglo se okrenuo i prstima grčevito šćepao ovratnik Gilove košulje.

Duboko udahnuvši, pokuša vodoravno plutati po vodi kako bi sinu olakšao plivanje.

Isprva je Gila svojom težinom gurnuo pod vodu i već ga je htio pustiti, uvjeren da mladić pod tolikim teretom nikad neće izroniti. Ali Gil se snažnim pokretima domogao površine. Ukoso je plivao prema obali na koju ih je na sreću nosila i struja. Glavu bi iskosa podizao iz vode samo kad bi mu ponestalo zraka.

Uspjeli su!

Kad je Jim Bannon pod nogama osjetio čvrsto tlo, mladić klone. Bio je glavu niži od oca, a i naporno plivanje sasvim ga je iscrpilo.

Ali sada se Veliki Jim već osjećao sigurnim. Zgrabio je sina i podigao ga dok se nije oporavio. Zatim su se obojica kroz sve pliću vodu polako probijali prema obali.

Zadihani, klonuli su na koljena, a kad im se nakon stanovitog vremena vratilo normalno disanje, izmijenili su poglede u kojima je bilo topline na kakvu nisu bili navikli.

— Hvala ti, oče, što si mi poklonio povjerenje, hvala... — izusti mladić isprekidana daha.

Veliki Jim lagano potrese sijeđom glavom.

— Danas sam dobio dobru lekciju — reče polako. — Bio sam uvjeren da ću se uvijek sâm morati dokazivati, a zamalo sam se u ovoj rijeci utopio. Nitko nije savršen, momče! Svatko ima svojih slabosti. Dosad to nisam htio priznati, pogotovu kad se to odnosilo na mene. Dobro, Gile, odsad će među nama biti drukčije. Uviđam da sam od tebe često zahtijevao previše. Oprosti mi!

Mladić potrese glavom.

— Nisam vrijedio bogzna što — promrmlja. — Ali sada si mi u opasnosti povjerio svoj život... a to se ne zaboravlja! Osjećam se kao da

sam se nakon naporna puta do vrha brda našao na drugoj strani i odahnuo.

Pažnju im privuče konjski topot. Okrenuli su se i ugledali dvojicu jahača. Prvi je bio Charly Clayton.

Gil Bannon polako se uspravi, i kad je gostioničar pokraj njega zastavio konja te im osmjehujući se dobacio nešto dvosmisleno, Gil ga ne oklijevajući ni trenutka rukama zgrabi za opasač i nogu i snažnim trzajem zbaci s konja.

Ma kako mladičev napad bio neočekivan i brz, Clayton je i ovaj put dokazao da je vješt borac. Nije ni pokušao da se otme ili ostane u sedlu. Naprotiv, mladiću je olakšao posao, a prilikom pada tako se vješto izmigoljio da se na zemlji našao iznad svoga protivnika. Prvi je skočio na noge i s nekoliko snažnih udaraca obasuo Gila koji se također pokušao pridici.

Gil, koji se još nije oporavio od naporna plivanja, nije mu bio doraštao protivnik i uskoro se ponovo našao na zemlji.

Clayton se naglo okrene, munjevito povuče kolt i uperi ga u Jima Bannona, kao da mu je od njega odjednom zaprijetila opasnost. Ali rančer podigne ruke u lisičinama u zrak.

– Ništa od toga, Claytone! – reče promuklo. – Ako sad opališ, to će biti čisto ubojstvo. Ne, neću mu priteći u pomoć, iako si to svakako priželjkivao. Znam što si naumio! Vidio sam kako si u rijeci podbo konja kako bi moj potonuo. Htio si da se utopim, zar ne? A kad sam izronio ispod debla, gotovo mi nije bilo spasa, da me nije spasio moj sin i tako te omeo u planovima. Htio bi da me vidiš mrtva. Sada sam siguran da si ti onaj mladić iz prošlosti. Prepoznao sam te!

Charly Clayton se pakosno naceri. Polako podiže kolt i rančeru na-

nišani u srce. Premda je oružje bilo mokro, bio je uvjeren da će opaliti. Čovjek poput Charlyja Claytona redovito je podmazivao svoje metke, a kolt je jednostavno oružje koje rijetko zakaže.

Ali sada je već dojahao i šerif Jesse Lee.

– Claytone! – poviče. – Bacite kolt! Uhapšeni ste!

Vlasnik saluna naglo se okrene i s boka opali u šerifa, koji je također bio izvukao kolt. Šerifov hitac promaši zbog Claytonova nagla pokreta.

Ni gostioničar nije pogodio cilj.

U sljepoočicu ga pogodi kamen veličine šake koji je na nj u pravom trenutku bacio Gil Bannon. Hitac iz Claytonova revolvera prošiša daleko od šerifove glave.

Uto su već stigli i šerifovi pratioci.

– Što se tu, zaboga, događa? – zadihano upita Abe Scott.

Jesse Lee je već brzo sjahao, priskočio omamljenom Claytonu i razoružao ga. Okrene se Scottu i reče mrka lica:

– Htio je da se Bannon utopi. Sve sam vidio. Ni Gilu to nije promaklo, pa ga je zato poslije htio zbaciti s konja.

Clayton se već pridizao sa zemlje.

– Claytone, zašto ste htjeli da se Jim Bannon utopi? – upita mladi šerif sijevajući pogledom. – Zašto ste poslije u njega uperili kolt? Zašto ste pucali u mene, šerifa? Odgovorite!

Clayton je ustao opipavajući ranjeno mjesto na sljepoočici, iz kojeg je tekla krv.

– Nije istina da sam Bannona namjerno gurnuo s konja u rijeku. To je bio nesretan slučaj – reče promuklo. – Konj mi se uplašio, a kad sam ga ponovo smirio, već je bilo prekasno. Što zapravo hoćete? Jim Bannon je živ, pred nama! Spa-

sio ga je sin. U vodu je pao nesretnim slučajem i Gil nije imao nikakva razloga da me napadne.

– Zašto ste pucali u mene?

– Zato što ste u mene uperili revolver, a ja to ne dopuštam ni šerifu ni predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država! Ne podnosim da mi itko prijeti. Vi nemate nikakvo pravo da me hapsite, šerife! Je li vam to jasno?

Jesse Lee klimne.

– Ipak ću zadržati vaš kolt, Claytone – reče mirno. – I upozoravam vas, ako se uhapšeniku približite na manje od tri koraka, ustrijelit ću vas!

Clayton se naceri.

– Momče – procijedi prijeteći – uvjeren sam da si na Bannonoj strani. Što ti je njegova kći zauzvrat obećala? Ono što ti je nekoć uskratila?

Mladić bi još prije nekoliko dana na te riječi pobjesnio i jurnuo na drznika. Sada se svlada, samo proguta slinu i mirno reče:

– Claytone, s vama štošta nije u redu! Samo nastavite, da vidimo dokle ćete dotjerati! Za svaki slučaj, pripazit ćemo vam na prste! – Zatim preko ramena pogleda Liz Bannon, koja je jahala prema njima, i nastavi: – Ali upozoravam vas, ako još jednom uvrijedite djevojku, sasut ću vam zube u grlo!

U Claytonovim očima bljesne po-drugljiv sjaj.

– Takvih se nikada nisam plašio. Izašao bih nakraj i s dvojicom takvih kao što si ti! Hajde, pokušaj!

Budući da šerif nije prihvatio izazov, Clayton se obrati farmerima:

– Jim Bannon je ubio jednoga od vaših, jednostavno ga je ustrijelio pred njegovom kućom. A sada vi pomažete šerifu, koji je očito na Bannonoj strani.

Ne obraćajući više pažnju na uči-

nak svojih riječi, zaputio se prema konju i uzjahao. Kad se poslije okrenuo, zapazio je na licima šerifovih pomoćnika izraz nedoumice.

XIV

Okružno središte zvalo se Foxville. Kad je Johnny noću pred sobom ugledao osvijetljeni grad, upravo je naišao na križanje. Izlokani put odvajao se desno od poštanske ceste. Johnny bez oklijevanja skrene udesno.

Tim se putem preko brežuljka, zatim i doline, mogao zaobići Foxville. Johnny se zaustavi na vrhu i zagleda u grad pred sobom. Pažnju mu posebno privuku svjetla.

Treće svjetlo zdesna? Pronašao ga je! Dopiralo je iz kućice na padini, koju mu je Bill Pikes bio opisao. Uskim puteljkom ukoso je prešao dolinu i zaputio se prema kući na rubu grada.

Dojahavši do ograde, sjaše, otvori vrata u ogradi i kroz njih odvede konja u grmlje. Desno ugleda dvadesetak košnica pčela.

To ga podsjeti na ono što mu je Pikes bio ispričao. Sturges se u Foxvilleu bavi pčelarstvom i prodajom meda. Iz meda pravi lijekove i druge proizvode, a takvi su ljudi među sugrađanima obično omiljeni i cijenjeni.

Sada se zvao Archibald White.

Kad se Johnny zaustavio pred kućom, u njoj se ugasi svjetlo. Nitko ne otvori ni vrata ni prozor.

– Tko je? – oglasi se netko za-brinuto. – Zašto niste pozvonili na vratima ograde? Zašto ste uveli konja...?

– Ne brinite, gospodine White! – prekine ga Johnny. – Šalje me Bill Pikes!

Na vratima se pojavi visok tamni lik.

– Vrlo je važno i hitno – produ-

ži Johnny. – Gdje da sklonim konja?

– Iza kuće, u staju! – reče pčelar i pričekao da Johnny dovede konja za uzdu. Sturges ga zatim odvede do staje i otvori vrata.

Johnny ostavi konja pokraj visoka sivca. Sturges upali svjetiljku i dobro promotri kasnoga gosta i njegova konja. Na ovome nije bilo Bannanova žiga, jer je Johnny putem mijenjao konja, ali i na ovom su bili lako uočljivi tragovi jahanja od pedesetak milja.

I Johnny je iskoristio priliku da pogleda Sturgesa. Bio je visok i snažan kao Jim Bannon. Istina, ne tako krupan, jer je bio mlađi. Sturges nije bio mnogo stariji od Johnnyja. Zacijelo je tek prešao tridesetu.

Bio je to hladnokrvni ubojica koji nije ustrijelio samo Franka Wellmana, nego je svoje zločinačke tragove ostavio po mnogim državama, o čemu su svjedočile mnoge potjernice.

Johnny, koji ga je prije mnogo godina vidio na pozornici kao madijioničara i majstora u prerušavanju pod imenom „Čovjek s tisuću maski“, nikad ga ne bi prepoznao. I sada je bio maskiran, tako da je imao sasvim izmijenjen izgled.

Johnny se pobrinuo za konja, dok se Sturges nehajno naslonio na zid ne skidajući oči s umorna jahača.

Odjednom upita oštro:

– Zašto te je Pikes poslao? Tko si ti? Što hoćeš? Kako se Pikes odlučio na to da mi šalje momka kao što si ti?

Johnny se osvrne preko ramena i pri sjaju svjetiljke u Sturgesovoj ruci ugleda revolver koji je sadašnji pčelar kao nekim trikom odnekud izvukao.

Johnny se okrene i reče:

– Pokažite mi lijevu ruku! Htio bih se uvjeriti da ste to zaista vi. Bill

mi je objasnio kako vas mogu prepoznati.

Sturges mu udovolji želji, podvigne rukav i pokaže ožiljak, posljedicu duboka uboda nožem. Johnny je od Pikesa saznao da je to Sturgesa u borbi ranio neki Meksikanac.

– Bill me šalje – reče Johnny otegnuto – i poručuje vam da još jednom nastupite u ulozi Jima Bannona.

Sturges se ne pomače. Kolt je i dalje držao uperen u Johnnyja.

– Bannon ima u ovdašnjoj banci više od sto tisuća dolara. Bill misli da biste trebali podići okrugao iznos. Donio sam i čekovnu knjižicu i nekoliko pisama na kojima je Bannonov potpis. Pred vama je cijela noć da se prerušite u Bannona i naučite krivotvoriti njegov potpis. Moramo povesti računa i o bijegu. U banci ćemo biti čim se otvori, jer će sutra prije podne šerif iz Bannon Cityja i njegovi pomoćnici ova- mo dovesti Jima Bannona. Jahao sam kao da me goni sam vrag, promijenio tri konja i stekao samo nekoliko sati prednosti, i to zato jer se nisu usudili prijeći nabujalu rijeku. Ali sutra će svakako biti ovdje, još prije podne. No, Sturgesu? Hoćete li maskirani u Jima Bannona podići njegovih sto tisuća? Ako pred blagajnikom ispunite ček, dat će vam novac. Zar sumnjate u ishod?

Sturges je sve to vrijeme šutio, ali mu je bljesak u očima odavao da ga je prijedlog i te kako zainteresirao. Zatim polako zatakne kolt u pojas, ali to je bio samo trik kojim je trebalo uspavati došljakov oprez. Odjednom sune lijevom šakom i Johnnyja snažno tresne po bradi.

Oslabljen dugim jahanjem, umoran i gladan, on se bez riječi skljo- ka na pod. Sturges se sagne, oduzme mu oružje i temeljito ga pretrese. Odmakavši se nekoliko koraka,

promatrao je kako Johnny polako dolazi k svijesti.

– Zašto si to učinio? – ljutio se Johnny opipavajući bolnu bradu.

Sturges je upravo čeprkao po njegovoj torbi na sedlu i u njoj, u kutiji otpornoj na vodu, pronađe čekovnu knjižicu i nekoliko pisama koje je pisao Jim Bannon.

– Zašto? – ponovi Sturges pitanje. – Mene još nikada nitko nije uhvatio zato što sam maskiran a i zato što nikada nikome ne vjerujem. Pretresao sam ti stvari kako bih se uvjerio da među njima ne skrivaš šerifsku zvijezdu.

– Jesi li je našao? – naruga se Johnny.

– Nisam! Ali sam našao tvoju osobnu kartu na ime Johnny Lane... Cimarron Johnny!

– Tako – osmijehne se Johnny. – Što ima u tome čudno?

– O tebi sam već čuo, ali nikada, u vezi s kakvim zločinom ili prijevarom. Zašto se sada u to upuštaš?

– Dosad me nitko nije uhvatio na djelu. A što se tiče ovog posla, Pikes i ja očekujemo polovicu, na svakoga po dvadeset i pet tisuća. Za toliki novac vrijedi riskirati, zar ne?

Theodore Sturges polako kimne.

– Za toliki novac zaista vrijedi riskirati! Ali na ovome svijetu nitko nikome ništa ne poklanja, čak ni smrt! Podimo u kuću!

Upravo je htio ugasiti svjetiljku, kad Johnny reče:

– Hoćeš li mi vratiti revolver? Bez njega se osjećam kao bez odjeće.

Sturges ga prodorno pogleda. U očima mu se ogledalo nepovjerenje, zatim pogleda kolt u ruci.

– Lijepo oružje! – promrmlja klimajući glavom. – Ti nisi mala zverka, Cimarrone! Sada mi je jasno zašto je Pikes baš tebe poslao, ali ipak – zašto nije došao sâm?

Toga se pitanja Johnny pribojavao. Znao je da mnogo toga ovisi o njegovu odgovoru.

– On i braća Halleran, zajedno sa šerifom, dovode uhapšenog Bannona. Rančerova je družina pokušala gazdu izvući iz zatvora, pa je šerif imenovao pomoćnike da mu budu pri ruci. Clayton je, pak, inzistirao da među njima budu Bill Pikes i braća Halleran. Oni će se putem zacijslo potruditi da uhapšenik ne stigne na odredište.

Sturges se osmijehne i revolverskom cijevi počeo po bradi.

– Malo prije sam te tresnuo, nadam se da mi nećeš zamjeriti.

Johnny mu odgovori ozlojeđeno:

– Iscrpljen sam od dugačka puta. Rado bih ti vratio milo za drago kad se odmorim i najedem... Ali uviđam da zaista moraš biti oprezan!

– Dobro – promrmlja Sturges i baci kolt bez prethodna upozorenja. Da Johnny nije munjevito reagirao, kolt bi ga pogodio u lice. Uhvatio ga u letu, ali je u međuvremenu i Sturges izvukao svoj revolver i nije ga zatakao za pojas sve dok Johnny svoj nije stavio u korice.

Išli su iz staje i pošli prema kući.

– Ako si gladan, podi u kuhinju i nešto pripremi za jelo. Ja imam posla. Banka se otvara u osam, a sad je već ponoć. Bit ću u tanci čim se otvori, zatim ću u devet poštanskom kočijom za Pierre. Tako će svi povjerovati da je Veliki Jim otputovao u taj grad. Desetak milja od grada završava strmi prijelaz preko planine, pa kočijaš ondje obično odmara umorne konje. Napustit ću kočiju i ti ćeš me ondje čekati s konjem. Skinut ću masku i preobraziti se u drugoga čovjeka, a tebi za vas dvojicu uručiti pedeset tisuća. Eto, to je sve!

Pošto je izložio svoj plan, više se nije brinuo za Johnnija, nego je sjeo za stol i pažljivo počeo proučavati Bannonov rukopis.

Johnny je bio tako gladan da je u želucu osjećao nesnosnu bol. U kuhinji je našao mlijeka, jaja, slanine, meda, sira i kruha i bacio se na jelo poput izgladnjela vuka.

Kad se vratio u Sturgesovu dnevnu sobu, ovaj je upravo uvježbavao Bannonov rukopis. Johnny mu pride i zadovoljno klimne glavom.

— Ne vidim nikakvu razliku. Ako i maska Velikog Jima bude tako uspjeta, uvjeren sam da nećemo imati teškoća. Čak ako se i ovdje pročulo da rančer u Bannon Cityju ima neprilika sa zakonom, banka se, neće usuditi da mu uskrati isplatu.

— Nadajmo se! — polako će Sturges. — Upleli smo se u opasnu igru, ali svaka je igra od sto tisuća dolara vrlo opasna. Ako si pospan, Cimarrone, prilegni na divan u kutu!

Tek što se Johnny na divanu ispružio, odmah je utonuo u san. Sturges je još stanovito vrijeme nepomično sjedio gledajući usnula čovjeka. Razmišljao je o stotinu tisuća dolara.

Zašto da plijen podijelim s tom dvojicom, pomisli on. Imao je još kapitala i ako mu pribroji sto tisuća, u Evropi će moći živjeti kako pravi knez.

XV

Johnny se trgne iza sna. Netko ga je drmao. Kad je otvorio oči, u prvi se mah prenerazio jer je pred sobom ugledao sliku i priliku Jima Bannona.

Premda se odmah sjetio jučerašnjeg dogovora, u pogledu mu je još dugo ostao izraz čuđenja. Ni on ne bi Sturgesa razlikovao od pravoga Bannona.

Bivši »Čovjek s tisuću maski« nije na lice samo nalijepio bradu i ču-

pave obrve nego je obojio i kosu te je drukčije počesljao. Lice mu je izgledalo starije, s više bora, a to je, zacijelo, postigao pomoću kakva sredstva. Ali to nije bilo sve. Lice mu je bilo izmijenjeno. Lične kosti bile su mu izrazitije. Kako mu je sve to uspjelo?

Pa i usta su mu bila drukčija. Izgledao je krupniji, pogotovu u ramenima i oko bokova. Ni pokreti mu nisu bili dotadašnji.

Theodore Sturges je bio zločinac, hladnokrvni ubojica, ali jedno mu se moralo priznati: on je istodobno bio i pravi umjetnik! Nije mijenjao samo svoju vanjštinu — pretvarao se u sasvim drugog čovjeka.

— Vrijeme je — prozbori Bannonovim glasom. — Pojahat ću tvojim konjem, Cimarrone! Zaobići ću grad i dojahati pred banku upravo u vrijeme kad je budu otvarali. Moj će konj ostati u staji. Ne diraj ga! Ti ćeš poći u grad pješke, kao čovjek koji je izgubio konja. Zatim ćeš u konjušnici kupiti dva konja a u trgovini konjskom opremom dva rabljena sedla. Tada ćeš s ta dva osedlana konja pojahati prema planinskom prijevoju. Ondje moraš biti prije poštanske kočije. Je li ti jasno?

— Da.

— Imaš li dovoljno novca?

— Imam.

— Ako je tako, kreni!

Johnny ga poslušao bez riječi. Brzo je bio spreman. U kuhinji je prije odlaska na brzinu nešto prezalogačio.

Kad se prilično udaljio od Sturgesove kuće, izvuče kolt i pažljivo ga razgleda.

Bio je neupotrebljiv. Ni u jednom metku nije bilo baruta. Sturges mu je kolt zacijelo još jednom neprijetno oduzeo i zamijenio metke. To se vjerojatno nije dogodilo u staji dok je ležao onesviješten od udar-

ca. Sturges je to mogao uraditi samo dok je on tvrdo spavao.

– Bavi se mišlju da me ubije – promrmlja Johnny – kako sa mnom i Pikesom ne bi morao dije-
liti plijen.

Dvije milje, koliko ga je dijelilo od grada, prevalio je prilično brzo. Oružje je ponovo osposobio. Iz po-
jasa je izvadio druge metke i – uvjerivši se da su ispravni – zami-
jenio ih s onima bez baruta.

Strgavši u grad, ustanovi da još ima sat vremena. Sturges će doja-
hati pred banku točno na minutu.

Pretpostavljao je s priličnom si-
gurnošću do Sturges sada s nekog
brijega dalekozorom motri sve što
se događa u gradu.

Bio je nepovjerljiv kao osamljeni
vuk i uvijek budan, a takva je bilo
teško namamiti u stupicu. Zacijelo
će pažljivo pratiti što Johnny radi,
i zato ovome nije preostalo drugo
nego da se pravi kako primljene
upute poslušno izvršava.

Ušao je u grad i odmah ugledao
konjušnicu. Bila je na samom ulazu
u grad kad se dolazilo iz Bannon
Cityja. Johnny, koji je dolazeći noću
zaobišao grad kako bi stigao do
Sturgesove kuće, morao je ovaj put
prevaliti u obrnutom smjeru, i to
pješke.

Pred konjušnicom je na sreću od-
mah nabasao na vlasnika. Brzo su
se sporazumjeli. Johnny baš nije
bio izbirljiv. Kupio je bez ikakva
cjenkanja dva kljuseta koje mu je
čovjek ponudio za dvadesetak dola-
ra.

Zatim se ogleda.

Ako je šerif Jesse Lee s pratnjom
i uhapšenikom već u gradu, ovdje
bi morali biti njegovi konji.

Ne, nigdje ih nije mogao vidjeti,
i to ga u prvi mah zabrine. Odmah
se utješi mišlju da Jesse Lee sebi
nije smio dopustiti rizik da Sturges
ugleda njegove iscrpljene konje i

posumnja. Možda su ih sklonili u
staju, pomisli, i zaputi se prema za-
tvorenim vratima.

– Hej, kamo ćete? – poviče za
njim konjušar.

Johnny ga pogleda preko rame-
na.

– Nešto mi je palo na um. Rekao
sam vam da mi je konj pobjegao.
Možda ga je netko ukrado dok sam
spavao pod vedrim nebom. Tko zna,
možda ga je doveo baš ovamo?

Očito zadovoljan odgovorom, ko-
njušar mu otvori velika vrata. Joh-
nnyju je trebalo nekoliko sekunda
da se privikne na polutamu. Zatim
ugleda deset umornih životinja.

Tko je sve na njima jahao? Šerif
i petorica pomoćnika, zatvorenik,
Gil i Liz Bannon i...

Da... deseti je zacijelo bio Charly
Clayton!

– Ne, među ovima ga ne vidim
– reče i vodeći za sobom kupljene
konje, krene prema trgovini jaha-
ćim potrepštinama.

Pošto je kupio dva rabljena sedla,
osedla konje, uzjaše snažnijeg sivca
i, projahavši ispred sudnice u kojoj
je bio i zatvor, izide iz grada. Tek
kad je dobrano odmakao, zaklonjen
brežuljcima gdje ga Sturges više ni-
je mogao vidjeti, zaustavi se.

Do osam sati nedostajalo je dva-
deset minuta.

XVI

Sturges je dalekozorom pažljivo
pratio svaki Johnnyjev korak, sve
dok mu se nije izgubio iz vidika.
Pričekao je još desetak minuta i
krenuo.

Kad je nekoliko minuta prije
osam ujahao u grad, svi koji su se
zatekli na ulici bili su uvjereni da
vide rančera Bannona iz Bannon
Cityja. Neki su ga pozdravili, a on
bi im odzdravio, baš kao što bi ura-
dio Veliki Jim.

Pred bankom je sjahao minutu nakon što je bila otvorena i ušao. Blagajnik odmah priskoči uglednom klijentu i otvori vrata u drvenoj pregradi kako bi ga uveo u sobu za primanje.

— Cime vas mogu uslužiti, gospodine? — uzvrpoljio se susretljivo.

— Došao sam podići novac, mnogo novaca — reče glas koji se nije razlikovao od rančerovog. — Sto tisuća dolara, Wilkinese! Znam da vam neće biti lako da tako iznenađate skupite toliki novac, ali riječ je o značajnom poslu. Dakle, novac strpajte u vreću, i to odmah, da ne zakasnim na kočiju koja uskoro polazi za Pierre. Pričekajte, Wilkinese, odmah ću ispuniti ček!

Pružajući ga blagajniku, nasmiješio se i upita:

— Potpis je u redu, zar ne?

— Dakako, gospodine! Ako biste sada htjeli...

Htio je reći: ako biste sada htjeli pozdraviti našeg direktora, ali ovaj je već izlazio iz svoje otmjeno namještene sobe s osmijehom dobrodošlice na okruglom licu.

— Dodite, gospodine Bannone! Skoknite načas k meni dok blagajnika uputim što da radi. Oh, toliki novac! Zacijelo je posrijedi lijepi posao! To mi svakako morate ispričati. Samo trenutak...

Direktor je za sobom zatvorio vrata trezora, ostavljajući gosta sama. Sturges se ogleda diveći se skupom pokućstvu. Zatim mu se pogled zaustavi na poluotvorenim vratima mračne pokrajne sobe.

Instinktivno osjeti da ga odande netko promatra.

— Hej, tko je tamo? — upita uznemireno.

— Ima nas nekoliko — odazove se šerif Jesse Lee i uđe u direktorovu sobu. U ruci je držao uperenu sačmaricu.

Za njim uđe nekoliko ljudi.

Sturges ih je odmah prepoznao. Vidio ih je one noći kad je prerušen u Bannona dojahao pred Wellmanovu kuću i ustrijelio kućedomaćina.

Oni su se zabuljili u njega kao da pred sobom vide prikazu. A kad se na vratima susjedne sobe pojavio i Jim Bannon s lisičinama na rukama, ali očito zadovoljan razvojem događaja, Sturgesu je bilo jasno da mu je Cimarron Johnny grdno podvalio.

Munjevito vadeći kolt, priskočio je vratima kroz koja se bio izgubio direktor banke.

Ali šerif je već okinuo iz sačmarice.

Istodobno je u susjednoj prostoriji nastala gužva. Zatim je odjeknuo zveket razbijena stakla.

Gil Bannon utrči sav zadihan:

— Pobjegao je! Clayton se bacio kroz prozor!

Johnny je dojahao pred banku baš u pravom trenutku. Znao je da je Sturges unutra i nestrpljivo je očekivao rasplet.

Odjednom je prasnula sačmarica. Zatim je ugledao kako netko trčecim korakom nailazi iz pokrajnje uličice i baca se na najbližeg osedlanog konja.

— Hej! — poviče Johnny i bjeguncu prepriječi put.

Bio je to Charly Clayton. Bio je bez kolta. Šerif mu ga je oduzeo još na rijeci kad je pokušao ustrijeliti Bannona, pa čak i šerifa.

Prepoznavši Johnnyja, gostioničar poviče izbezumljeno:

— Pusti me da prođem... još si u mojoj službi!

Johnny ga je prezirno motrio stisnutih usnica. Tada Clayton pokuša iz navlake izvući pušku. Johnny pričekao da Clayton u njega uperi puščanu cijev, zatim opali i protivnika pogodi u srce.

Nakon tri dana, svi su se zajedno vraćali u Bannan City. Veliki Jim jahao je pored sina Gila, šerif u društvu petorice farmera a Johnny pored Liz.

Njih su dvoje obično bili na začelju. Toliko su toga jedno drugome imali ispričati.

Uvečer, kad su sjedili pokraj logorske vatre, rančer upita Johnnyja:

- Ostajete li u našem kraju?
- Vjerojatno.
- Kod mene na ranču uvijek ima posla. Ako hoćete...

Johnny zavrti glavom.

– Hvala, pokušat ću sâm! Ovdje ima dovoljno zemlje za sve. Zar ne, gospodine Bannone?

– Imate pravo – složi se Veliki Jim. – Prodat ću veći dio stoke i zadržati samo deset tisuća. Toliko

mogu uzgajati na vlastitom ranču, oko kojeg ću podići ogradu. Da, u našoj zemlji ima dovoljno mjesta za sve!

– I ja računam na svoj dio – reče Johnny i krajičkom oka pogleda Liz.

Još je bilo prerano da joj kaže kako će svim silama nastojati da je osvoji, premda je već sada po njezinu pogledu mogao naslutiti da bi joj takva izjava čak bila vrlo ugodna.

Možda je to bio kraj skitnice Cimarrona Johnnyja? Možda će Liz Bannan poći za rukom da ga priveže uz kućno ognjište?

Kad je onomad Johnnyju odnijela odjeću, nije ni slutila da će time ocu spasiti život. A ono kad ju je Johnny poslije zauzvrat isprašio po turu – već mu je odavna bila oprostila.

KRAJ

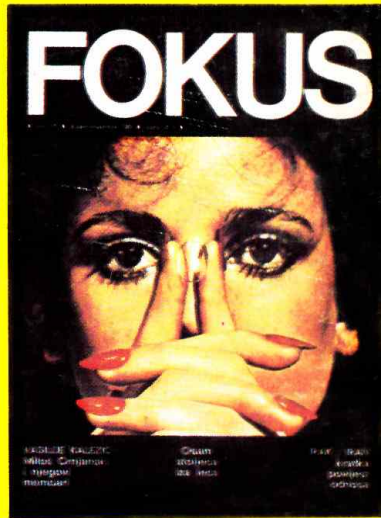
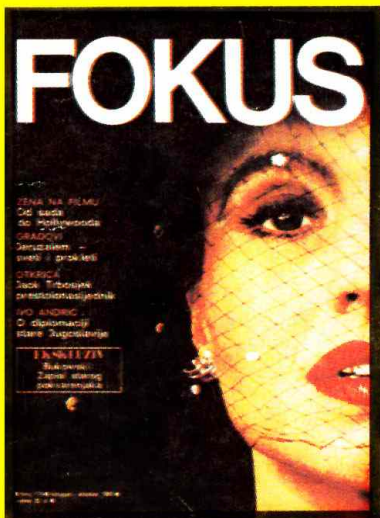
U PRIPREMI:

G. F. Unger

PAŠNJAK SNOVA

POVIJEST JE UČITELJICA ŽIVOTA »FOKUS« JE NJEZIN UČENIK

Zato: ako vas zanimaju ratna zbivanja, tamne stranice povijesti, biografije velikih ljudi, znanost, umjetnost —
»FOKUS« misli na vas...

Sve što se danas događa ima korijene u povijesti. Kako ćete približiti povijest sebi?

Čitajući »FOKUS«!

Da biste bili sigurni da ćete dobiti **SVAKI** broj »FOKUSA«, najlakši i najsigurniji put jest — pretplata.

Godišnja pretplata za »FOKUS«

iznosi 200 dinara što znači da ste **DVA BROJA DOBILI BESPLATNO.**

Svaki pretplatnik dobiva besplatno knjigu »Atentati« i gramofonsku ploču.

Redakcija »Fokus«

NARUDŽBENICA

Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb

Ovom narudžbenicom pretplaćujem se na »Fokus«.
Godišnja pretplata iznosi 200 dinara.

IME I PREZIME

ULICA

POŠTANSKI BROJ I MJESTO